

A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM

DÓCZY GIMNÁZIUMÁNAK

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Debrecen, 2024.

Tartalom

BEVEZETÉS.....	5
1. A Magyarországi Református Egyház küldetésnyilatkozata	5
2. Iskolánk küldetésnyilatkozata	5
NEVELÉSI PROGRAM	7
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	7
1.1 Pedagógiai alapelvek	7
1.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja.....	9
1.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	10
1.4 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eljárásai, eszközei	12
1.5 Az iskolában folyó pedagógiai munka szabályai digitális munkarend idején	13
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
2.1 A személyiségfejlesztés szinterei	18
2.2 Személyiségjegyek fejlesztése.....	18
2.3 Személyiségfejlesztés a tanórán	19
2.4 Személyiségfejlesztés a tanórán és iskolán kívül	20
2.5 Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink	21
3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	23
3.1 Az iskolai egészségfejlesztés feladatai	23
3.2 Az iskolai egészségfejlesztés alapelvei, célja	23
3.3 Az egészségfejlesztés fő területei	24
3.3 Az egészségfejlesztési program formái, szinterei	24
3.4 Az iskolai egészségfejlesztésben részt vevők	25
3.5 Az egészségfejlesztési program eredményességének mérése, értékelése.....	25
4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	26
4.1 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	26
4.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók	27
4.3 Sajátos nevelési igényű tanulók.....	28
4.4 Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás.....	29
4.5. A tanulási kudarcot megélt tanulók felzárkóztatása	32
5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	33
5.1 A közösségfejlesztés általános céljai és szinterei	34
5.2 A közösségfejlesztés speciális feladatai és lehetőségei a református keresztyén iskolánkban	36
5.3 A tanórán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok és lehetőségek.....	37
5.4 A diákönkormányzati munkával összefüggő közösségfejlesztési feladatok	37
5.5 A szabadidős programok és tevékenységek közösségfejlesztő feladatai és lehetőségei	38

6. Kapcsolattartás a szülőkkel, A Szülői Tanács	38
6.1 A kapcsolattartás formái.....	38
6.2 A Szülői Tanács.....	39
7. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	40
7.1 A belső vizsgák rendszere	40
7.2 A tanulmányok alatti vizsgák célja.....	42
7.3 Az osztályozó vizsgák	43
7.4 A különbözeti vizsgák	45
7.5 A javító vizsgák.....	46
7.6 A pótló vizsgák.....	46
8. AZ Érettségi vizsgák	47
9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	47
9.1 A felvétel szabályai	47
9.2 Az átvétel szabályai.....	49
10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	49
HELYI TANTERV	51
1. A Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma órahálói 2018-tól felmenő rendszerben	51
1.1 A kerettanterv feletti óraszámok elosztásának alapelvei:.....	51
1.2 A kerettantervre épülő iskolai óraháló képzési típusonként.....	52
2. A Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma órahálói 2020-tól felmenő rendszerben	54
2.1 Alapelvek az iskola órahálóinak a kialakításához	54
2.2 A kerettantervre épülő óraháló a 2020-as Nat-hoz illeszkedő képzésben képzési típusonként.....	56
2.3 A kerettantervre épülő <i>módosított</i> óraháló a 2020-as Nat-hoz illeszkedő képzésekben képzési típusonként	56
3. A választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetében a pedagógus választás szabályai	63
4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	64
4.1 Csoportbontás a 7-8. osztályban.....	64
4.2 Csoportbontás a 9-10. évfolyamon.....	65
4.3 Csoportbontás a 11-12. évfolyamon.....	65
5. A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások.....	65
6. A tankönyvválasztás elvei	66
7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	67
7.1 A kulcskompetenciák fejlesztése.....	67
7.2 Kiemelt fejlesztési feladatok	74
8. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	82
8.1 A mindennapos testnevelés, testmozgás.....	82

8.2 A tanulók fizikai állapotának mérése	83
9. Érettségi vizsgatárgyak.....	84
10. A tananyag elsajátításának ellenőrzése	86
10.1 Az írásbeli ellenőrzés	86
10.2 Az írásbeli ellenőrzés típusai.....	86
10.3 A Szóbeli ellenőrzés	87
10.4 Értékelés	88
11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	89
11.1 Elvek.....	89
11.2 Korlátok.....	89
12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	90
12.1 A tanulók magatartásának értékelése	90
12.2 A tanulók szorgalmának értékelése	90
13. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	91
14. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	92
15. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	93
16. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek.....	96
AZ INTÉZMÉNY KÜLSŐ KAPCSOLATAI	97
1. Kapcsolat a fenntartóval és az egyházi szervekkel.....	97
2. Kapcsolattartás az önkormányzati, állami szervekkel.....	98
3. Kapcsolattartás a református iskolákkal	99
AZ ISKOLAI BELSŐ SZABÁLYZATOK NYILVÁNOSSÁGA	99
1. Az intézmény belső szabályzatai.....	99
2, A belső szabályzatok elhelyezése.....	100
3, Az iskolai szabályzatok Nyilvánossága.....	100
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	101

BEVEZETÉS

1. A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„... tegyetek tanítvánnyá minden népet (...)" (Mt 28,19)

A református köznevelési intézmény pedagógusai küldetésük felelősségét átérezve a szülők által rájuk bízott gyermekeket és fiatalokat korszerű, minőségi oktatással, keresztyén neveléssel, tartalmas és célszerű tevékenységrendszerrel formálják. A szülőkkel és a gyülekezetekkel együttműködve elősegítik, hogy a fiatalok jól sáfárkodjanak Istentől kapott talentumaikkal, a magyar nemzeti kultúrát megbecsüljék és gyarapítsák, hazájukért, családjukért áldozatra készek legyenek, egész életükkel Isten dicsőségét szolgálják. Küldetése alapján a református intézmény olyan keresztyén közösség, ahol a fiatalokat úgy tanítják és nevelik, hogy ők a hit ajándékának elfogadására vezető ismeretek, élmények és tapasztalatok birtokába jussanak; egyre jobban megismerjék, hogy Kiben és miért hisznek, életük zsinórmértékének a Szentírást tartásuk, elfogadják református hitelveinket és hagyományainkat; tudják, hogy Istennek terve van az életükkel, és erre a Szentlélek teszi alkalmassá őket. A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetése, hogy a rájuk bízott gyermekek és fiatalok, Jézus Krisztus parancsolata alapján ismerjék meg a keresztyén élet felelősségét, vezetést és útmutatást kapjanak a tanítványság megélésére.

„... hogy elmenjetekek és gyümölcsöt teremjetekek (...)" (Jn 15,16)

2. ISKOLÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA

A Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziumában, mint középfokú oktatási intézményben alapvetően fontosnak és meghatározónak tartjuk a Jézus Krisztus missziói parancsából kiemelt részletet: „Tegyetek tanítvánnyá minden népet...” (Máté 28,19). Ez az alapja az intézményünkben folyó oktató és nevelő munkánknak. Ennek megfelelően iskolánk világnézetileg elkötelezett református keresztyén intézményként a hitbeli értékek megélésére és továbbadására törekszik. Munkánkkal segíteni szeretnénk a szülőket és a gyülekezeteket a gyermekük keresztelesekor tett ígéretük valóra váltásában.

A Biblia tanítása alapján hisszük, hogy mindenkinek vannak Istentől kapott képességei,

talentumai, melyeket tudatosan igyekszünk kibontakoztatni, fejleszteni, Istentől megáldott hasznos célok felé terelni. Ugyanakkor tudatában vagyunk annak, hogy ez önmagában nem a mi tanári munkánk eredménye, hanem Isten kegyelme. Ezért választottuk iskolánk vezérigéjének Pál apostol szavait: „Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené. (Róm. 9,16)

A reformátorok vallották, hogy nemcsak az egyénnek, hanem egész közösségeknek, népeknek is Istentől rendelt küldetésük van. A református iskolánk ennek jegyében osztozott és osztozik a nemzeti sorskérdésekben. Ez azt is jelenti, hogy alapvetőnek tartjuk a nemzeti értékek, hagyományok tudatosítását és ápolását, a magyarságtudatra való folyamatos nevelést.

Egyházi fenntartású református gimnáziumként döntő többségében református vallású gyermekek hitben való nevelését és oktatását végezzük, de más történelmi egyházakhoz tartozó növendékek felé is nyitottak vagyunk.

Alapvető nevelési célkitűzésünk, hogy református tanulóinkat az élet viszontagságai közepette hitben megálló, gyülekezeteinkben jó szívvel szolgáló, művelt, jellemes emberekké tegyük, nem református növendékeinket pedig saját felekezetük hasznos tagjaivá és református értékeinket megbecsülő hívő emberségre segítsük.

Nevelési és oktatási célunk, hogy tanulóinkat Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré formáljuk, akik készek az örökölt és jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni és továbbadni.

Kiemelten fontos célunknak tekintjük a ránk bízott tanulók tehetségének kibontakoztatását, a képességek és kulcskompetenciák, karaktererősségek – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztését.

Tanítványainkat az önmaguk iránti igényességre kívánjuk nevelni, rendre, önfegyelemre, önállóságra és a saját tanulási folyamataik iránti felelősségre szoktatni. Célunk, hogy a tanulás életformájukká váljon és képesek legyenek saját érdeklődési területükön a folyamatos önképzésre, fejlődésre. Pályaorientációs tevékenységünk eredményeként képesek legyenek stratégiai döntéseket hozni a továbbtanulásukat illetően, célokat kitűzni és a célok eléréséhez szükséges tudást megszerezni. Mivel a gimnázium fő profilja a felsőoktatásba való bemenet biztosítása, minden diákunktól elvárjuk, hogy legalább egy emelt szintű érettségit tegyen, valamint egy élő idegen nyelven képes legyen a szóbeli és írásbeli kommunikációra, azaz elérje a B2 (középfokú) szintet. Fontosnak tartjuk, hogy a nyelvtanulással egyidejűleg megismerjék

más népek, nemzetek értékeit, kultúráját, igyekezzenek tanulni tőlük, képviseljék közöttük saját értékeinket, törekedjenek a jó kapcsolatok és a kölcsönös tisztelet és megbecsülés kialakítására. Célkitűzésünk az is, hogy munkánk által Debrecen reformátusságának szellemi központjává váljunk. Misszióinkat – amely egy hívő ember számára az evangélium hirdetése – az oktatói-nevelői munkánkon keresztül szeretnénk megvalósítani. A Dóczi Leánynevelő Intézet hagyományaihoz méltó módon a lemondást és a túrést is ismerő és vállaló puritán magatartásforma megismertetésén dolgozunk azért, hogy felkészítsük a tanulóinkat a környezetből érkező stressz és frusztráció hatékony kezelésére. Úgy gondoljuk, hogy ezzel nem követelünk fölösleges és idejétmúlt dolgokat, hanem épp a jelenlegi világ kihívásaira adunk választ.

Végső soron oktatói munkánkkal azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink rendelkezzenek az életben alkalmazható korszerű tudással, sajátítsák el az élethosszig tartó tanulás képességét, a személyes boldoguláshoz szükséges kompetenciákat, képesek legyenek a társadalomba való sikeres beilleszkedésre és felkészüljenek egyetemi tanulmányaikra. Ahhoz szeretnénk diákjainkat hozzásegíteni, hogy a sikereknek örülő és értük Istennek hálát adó, a kudarcokat méltósággal elviselő, harmonikus, magukkal és a környezetükkel békességre törekvő érett, felnőtt emberekké váljanak.

NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

1.1 Pedagógiai alapelvek

A Debreceni Református Kollégium ősi jelmondata: „*orando et laborando*”. A Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma is az „*imádkozva és dolgozva*” elvét vallva fogalmazza meg legfontosabb alapelveit:

- Hangsúlyozzuk, hogy a szószék és a katedra közös célt szolgál.
- Ahogy Isten is személyesen szólítja meg az embert, a tanárnak is tudnia kell, hogy minden diák önálló, külön személyiség, s így mindenkihez külön út vezet.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. A református iskola keresztyén közösség, és hitvalló pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják formálni tanítványaikat.
- A Teremtő talentumokkal ajándékozott meg minden embert. Az iskola feladata, hogy segítse a gyermeket ennek felismerésében, s ráébressze az ezzel járó felelősségre; úgy oktassa és nevelje a rábízott tehetségeket, hogy azok tanulmányaik végeztével minél magasabb szintre jussanak.
- Olyan közösséget kívánunk formálni, amely tiszteli az értékeket, megkülönbözteti a helyest a helytelentől, s képes a jó mellett dönteni. Arra törekszünk, hogy közösségünk minden tagját az isten- és emberszeretetből következő felelősségtudat és a felelősségvállalás jellemezze.
- Nemzeti és iskolai hagyományaink ápolását, a magyarságtudat őrzését és erősítését, nemzeti és egyházi ünnepeink méltó megünneplését közösségformáló erőnek tekintjük. Ünnepeinket az egész iskolai közösség részvételével a diákok aktív és kreatív közreműködésével szervezzük.
- Fontos alapelv, hogy oktató-nevelő munkánk során a pozitív megerősítést helyezzük előtérbe, miközben a hibák és szabálysértések mellett sem megyünk el szórtanul. Törekszünk arra, hogy minden oktató-nevelő tevékenységünket a gyermek okos szeretete hassa át és a fegyelmezés a lelkigondozás eszköze legyen.
- Az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja munka- és tanulóársai méltóságát, az iskolai erőszak minden formáját elítéli.
- Igyekszünk olyan környezetet teremteni, ahol a tanulókkal szemben megnyilvánul a pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem és igazságosság.
- Fontos elvárás mind a pedagógusoktól, mind a diákoktól az, hogy a követelmény belső igénnyé váljon, és a tudás elismerést nyerjen.
- A nevelésben - különösen a kezdeti periódusokban - fokozott szerepe van a

rendszerességnek, egy megszokott és jól követhető ritmus kialakításának. Ennek kitüntetett figyelmet szentelünk.

- Igényesen határozzuk meg a követelményrendszert, melyet következetesen végrehajtunk. Olyan belső vizsgarendszerrel dolgozunk, ami a diákokat fokozatosan és stresszmentesen készíti fel az érettségi vizsgára.

1.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja

Segítséget nyújtunk abban, hogy diákjaink a keresztyén értékekre építve művelt emberré, gazdag, fogékony személyiséggé, Istent és embertársaikat szerető, hitvalló, felelős polgárrá, tisztességes, alkotásra és boldogságra képes emberekké váljanak. Ezen belül a következő célokat határozzuk meg:

- Az iskola valamennyi tanulója szerezzon olyan általános középszintű képzettséget, mely alapja a sikeres érettségi vizsgának.
- Az arra alkalmas diákokat minél szélesebb körben fölkészítjük a felsőfokú tanulmányokra és az egyetemre való bejutáshoz szükséges emelt szintű érettségire egy vagy több tantárgyból.
- Az iskola diákjai szerezzenek olyan általános műveltséget, mely őket alkalmassá teszi a társadalmi és az egyházi közéletben való eligazodásra és helytállásra. Az általános műveltség részének tekintjük a digitális kompetenciát és az idegen nyelvi kompetenciát is.
- A diákok morális és esztétikai szemlélete formálódjon, kognitív és kommunikációs képességei fejlődjenek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igénye megalapozódjon.
- A tanítási tartalmak legyenek korszerűek és magas szakmai színvonalúak, ugyanakkor közöljenek megbízható és időtálló ismereteket, amelyek együtt járnak az alapvető képességeket és készségeket fejlesztésével.
- A szellemi képességek kibontakoztatása mellett tanulóinkat az élet tiszteletére, a természet szeretetére neveljük, fizikai erőnlétük, mentális egészségük fejlesztésére ösztönözzük.
- A tanulási tevékenységek közben fejlesztjük a diákok önismeretét,

együttműködési készségét, akarat erejét, segítőkészségét, együttérzését, empátiáját és érzelmi intelligenciáját.

- Fejlesztjük a diákok kudarc- és sikertűrő készségeit. A tanuló legyen képes az asszertív (egészségesen önérvényesítő) viselkedésre, de tanulja meg az önuralmat és a toleranciát is.
- Segítünk megtalálni a tanulóknál az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit.
- Magas színvonalú, sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlesztjük a tanulók önálló problémamegoldó készségét, kritikai gondolkodását és kreativitását.
- Céljaink között szerepel magyarságunk gyökereinek megismertetése (igényes nyelvhasználat, történelem).

1.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

- A bibliaismeret és a keresztyén élet etikájának összehangolása a hétköznapi kihívásaival, az életkori konfliktusok és az oktatás-nevelés során megjelenő feszültségek kezelése, az önismeret-fejlesztés, az alkalmazkodási készség növelése és a nyílt, tudatos kommunikáció megtanulása.
- Iskolai gyülekezet építése, amelyben a tanulók az egymásért vállalt felelősség örömét is átélhetik. Olyan keresztyén közösség megteremtése, amely a fiatalok hitben való megerősödéséhez, nemzeti hovatartozásuk vállalásához lelki-erkölcsi példát, támaszt és keretet ad.
- A pedagógiai munka középpontjában a személyiség harmonikus fejlesztése, az egyénre szabott nevelésre való törekvés álljon, amely során a pedagógus támogatja az egyéni képességek kibontakoztatását.
- A pedagógus legyen képes a tanulói érdeklődésre épített motivációjával fejleszteni a diákokban a felelősségtudatot és a kitartást.
- A pedagógiai folyamatban a tanár kooperatív tanulási technikákat is alkalmazzon és differenciáljon mind a feladatok kiadásában, mind az

értékelésben és ellenőrzésben.

- A pedagógus működjön közre a tanulási hátránnyal érkezők felzárkóztatásában.
- A pedagógus fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését.
- A pedagógus segítse elő keresztyén világszemlélet és világnézet kialakulását és érzelmi-szellemi megerősödését.
- Tudatosítani kell a diákokban a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket.
- Fontos feladat a természeti és a társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolat elősegítése, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése, és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.
- Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadók legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.
- Kellő figyelmet kell fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy a tanulók tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.
- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá: tudjanak globálisan gondolkodni és lokálisan cselekedni.
- A tanulók kapjanak folyamatos visszajelzést a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről.

- Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy örömet adó életvitel csak egészségesen, káros szenvedélyek nélkül képzelhető el. Az iskolában, az iskola környékén és az iskolai rendezvényeken tilos a dohányzás, valamint az alkohol és a drogfogyasztás. Ez a kérdés is a családi és az iskolai nevelés összhangját igényli, tehát számítunk a szülők őszinte segítségére bármilyen függőség megakadályozása érdekében. Ismeretterjesztő előadásokkal, orvos és kortárs segítőkkel folytatjuk a meggyőző munkát. Igyekszünk elérni, hogy minél több tanuló kapcsolódjon be a megelőzésbe, és nőjön azoknak a száma, akik eleve elutasítják az egészségre ártalmas szerek kipróbálását.

1.4 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eljárásai, eszközei

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni és társas tanulási módszereit.
- Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, valamint a pedagógusok személyiségéhez.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- A kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A tanulók a megszerzett tudásukat, ismereteiket valós, hétköznapi problémák, feladatok megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntéskéességüket különböző élethelyzetekben érvényesítik.
- Az iskolai nevelő-oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket. A szummatív méréseink egyik eszköze a belső vizsgarendszer működtetése.
- Lehetőség szerint minden tanuló számára biztosítunk képességeinek, érdeklődésének, továbbtanulási szándékának megfelelő tevékenységi

formákat, programokat, érettségi előkészítőket.

- Hatékony kooperatív technikák alkalmazásával, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében törekszünk a személyre szabott, differenciált foglalkoztatásra. Munkánk során alkalmazzuk a projektoktatást is, valamint témnapokat is szervezünk.

1.5 Az iskolában folyó pedagógiai munka szabályai digitális munkarend idején

A digitális munkarendünket kétféle óratípusra terveztük: szinkronóra és aszinkronóra. A szinkronórákon a tanárok online rendelkezésre állnak. A digitális oktatás kezdetén minden tanár köteles jelezni, hogy melyik felületet kívánja használni az adott osztállyal, csoporttal, lehetőség szerint azt, ami az egész iskola számára elérhető.

1.5.1 A pedagógusok feladata a digitális munkarend idején

- Segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a diákok önállóan elsajátítsák a tananyagot.
- A szinkronórákon kötelesek felvenni a kapcsolatot a diákokkal.
- Óránként vagy tömbösítve tölthetik fel a tananyagot, ezzel segítve a projektalapú oktatást.
- A tananyaghoz feladatokat jelölhetnek ki, de ezek mennyiségét igyekezzenek a célokat segítő minimális szinten tartani.
- Törekedjenek a pedagógiai programban meghatározott jegyadásra. Az értékelés egyéb módjait is alkalmazhatják.
- Kötelességük nyomon követni a tanulók haladását, a lemaradó diákokat hívják be kontaktórára az iskola épületébe.
- Egy héten egyszer online tanári értekezleten vesznek részt.

1.5.2. A diákok feladata a digitális munkarend idején

- A szinkronórákon túl önállóan osztják be a diákok az idejüket. Igyekezzenek a napi feladataikat befejezni lehetőség szerint este hatig, mert a tanáraik folyamatosan ellenőrizhetik őket.
- Minden hétfőn reggel felveszik a kapcsolatot az osztályfőnökükkel, aki a

digitális tanrend idején a legfőbb információforrás.

- Minden nap megnézik az órarendjük szerinti tananyagot, foglalkoznak a kijelölt anyagrésszel, ha elakadnak, kérdéseket tehetnek fel a tanárokkal egyeztetett felületen.
- A szinkronórák keretében tartják a kapcsolatot a szaktanáraikkal. Ezek az órák adnak lehetőséget az azonnali kérdések megválaszolására, mindkét fél részéről.

1.5.3 A szülők feladata a digitális munkarend idején

- Fokozott figyelemmel és érdeklődéssel kövessék gyermekük napi időbeosztását és tanulását.
- Ha úgy látják, hogy gyermekük nehezebben boldogul, vegyék fel a kapcsolatot az osztályfőnökkel, aki a szaktanárokkal kapcsolatban áll.

1.5.4 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes leírását tartalmazza a munkaköri leírásuk.

- Órarendi óráit lelkiismerettel és hűséggel tartsa meg.
- Folyamatosan képezze magát szaktárgyában.
- Nevelje tanítványait szaktárgyától függetlenül a helyes magyar beszédre és írásra.
- Az iskola helyi tanterve és jóváhagyott, a tanulócsoportha szabott tanmenete alapján haladjon, két hétnél nagyobb elmaradását jelentse az igazgatónak és a munkaközösség vezetőjének.
- Vegyen részt az iskola által szervezett ünnepeken, a hétkezdő istentiszteleteken és egyéb közösségépítő alkalmakon.
- Aktívan vegyen részt a nevelőtestületi értekezleteken, javaslataival, észrevételeivel járuljon hozzá a döntéshozatalhoz.
- Tartsa tiszteletben a tanulók és a kollégái emberi méltóságát és jogait.
- Fordítson gondot a tanulók hitbeli és erkölcsi nevelésére a tanórán és a tanórán kívül is.

- Előre látható távolléte esetén igyekezzen szakszerű helyettesítését megszervezni (óracseré, szakszerű helyettesítés, csoportösszevonás stb.) úgy, hogy a tanulók előrehaladása a leginkább biztosított legyen.
- Tartsa nyilván és őrizze a rábízott iskolai vagyont, tárgyi eszközöket.
- A munkatervben ráháruló kötelezettségeit lássa el (felzárkóztatás, szakkör, ügyeleti szolgálat, versenyek szervezése, tanulmányi versenyeken és az érettségi vizsgákon ügyeleti feladat).
- Az iskolavezetéstől kapott feladatait a legjobb képességei szerint lássa el (pl.: munkaközösség-vezető, diákönkormányzat kapcsolattartó tanára, szertárfelelős, jegyző).
- A pedagógus munkaidejének beosztását az SZMSZ megfelelő szakaszai részletezik.
- A munkaidőkeretben meghatározott munkaidőt csak írásos igazgatói utasításra lépheti túl.
- Legalább 10 perccel a munkaidő, ügyeleti idő, illetve tanítási órája kezdete előtt köteles a munkahelyén tartózkodni.
- A tanítási órára való érkezéskor figyelmet fordít a tanterem állapotára, ha az osztály elhagyja a tantermet, akkor – ellenőrizve az állapotokat – a szaktanteremből utolsóként távozik.
- A zárt termeket, szaktantermeket az óra elején nyitja, az óra végén zárja.
- Határidőn belül bejegyzni az óráját az elektronikus naplóba, ugyanott napi rendszerességgel adminisztrálja az óráról hiányzó vagy késő tanulókat.
- Rendszeresen értékeli tanulói tudását, félévente legalább a heti alapóraszám + 1 osztályzatot ad minden tanítványának, egyenletes eloszlásban: október 15-ig, november 30-ig, január 15-ig, március 1-ig, április 15-ig, május 31-ig. A heti egy óraszámában tanított tantárgyak esetében a pedagógus a következő időpontokig ad osztályzatot a tanulóknak: november 30, január 15, március 1, május 31.
- Összeállítja, megírhatja és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai

dolgozatot, a témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja. A pedagógus munkáját segíti, ha a dolgozat időpontját az elektronikus naplóban rögzíti.

- Rendszeresen ellenőrzi szóban is a diákokat. A tanulóknak adott osztályzatokat szóbeli értékeléskor azonnal, írásbeli dolgozatnál a kijavítást követő órán ismerteti a tanulókkal. Az osztályzatokat folyamatosan bejegyzí az elektronikus naplóba.
- Tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről, az eredményesebb tanulás érdekében elvégzendő feladatokról.
- Évente két alkalommal fogadóórát tart az igazgató által kijelölt időpontban, illetve órarendjéhez igazítva kijelöli a heti fogadóóráját.
- Tűzriadó vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor közreműködik az épület kiürítésében.
- Az értékelő konferenciát megelőzően legalább két nappal lezárja a tanulók osztályzatait.
- Beosztása esetén részt vesz a tanulmányi kiránduláson, szükség esetén ellátja a tanulók versenyre való kíséretét.
- A hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az osztályfőnöknek, illetve az igazgatóhelyetteseknek vagy az igazgatónak.

1.5.5 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Lehetőleg a tanulók teljes tanulmányi időtartamára (6 vagy 4 tanév) lássa el feladatát.
- Ismerje meg a tanulók személyiségét különböző körülmények és tevékenységi formák között (óralátogatások, internátusi élet, bibliaóra, kirándulás).
- Probléma esetén tájékoztassa a szülőket írásban, illetve szóban a tanuló tanulmányi előmeneteléről és magaviseletéről.
- Ismerje meg a továbbtanulás menetét, kísérje figyelemmel a tanulók pályaaorientációját, szükség esetén tájékoztassa, segítse a szülőket.

- Tegyen javaslatot a tanulók magatartás és szorgalom jegyeire, előzetesen kérje ki az osztály tanulóinak és az osztályban tanító pedagógusoknak a véleményét, a kollégisták esetében a kollégiumi nevelőtanárokat is.
- Évente készítsen osztályfőnöki jelentést az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének.
- Osztálykirándulást szervezzen és vezessen.
- Készítsen átfogó jelentést az osztályról az érettségi előtt.
- Végezze el az osztályfőnökséggel járó adminisztratív és adatszolgáltatási feladatokat.
- Folyamatosan kövesse nyomon a tanulók haladását, az esetleges problémák megoldása érdekében tegye meg a szükséges lépéseket.
- Kiemelt pedagógiai tevékenysége az osztályfőnöki órák megtervezése és vezetése az éves osztályfőnöki munkaterv és tanmenet alapján.
- A rábízott közösség minél jobb megismerése és koordinálása érdekében látogatja osztályát más nevelők tanítási óráin és tanításon kívüli foglalkozásain.
- Tapasztalatait cserélje ki nevelőtársaival, a szükségesnek tartottakat beszélje meg tanítványaival, érdemi ügyekben tájékoztassa az intézményvezetőt.
- Munkája során vegye figyelembe a diákönkormányzat programját, felelősséggel vegyen részt annak szervezésében, lebonyolításában.
- Az iskola munkatervének megfelelően szervezze és tartsa meg a szülői értekezleteket, szükség esetén rendkívüli szülői értekezletet hívjon össze.
- A szülőket folyamatosan informálja írásban, az e-naplón keresztül a fontos tudnivalókról, igyekezzen bevonni őket az iskolai életbe.
- A gyermek hiányzásainak megfelelő igazolását követelje meg, hiányában az előírásoknak megfelelően intézkedjen.
- Alakítsa ki osztályterme rendjét, gondoskodjék a teremben elhelyezett eszközök, bútorok állapotának megőrzéséről. Azonnal jelezze az illetékeseknek (gondnok, porta, vezetőség) a hiányokat, sérüléseket,

balesetveszélyt.

- Köteles azonnal jelenteni a gyermekek adataiban bekövetkező változásokat az iskolatitkárnak és az intézményvezető-helyetteseknek.
- Az osztályfőnök munkáját osztályfőnök-helyettes segíti, aki távollétében helyettesíti is, ezért az osztályt érintő legfontosabb ügyekről az osztályfőnök-helyettest rendszeresen tájékoztatja.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széleskörűen fejlessze a különféle iskolai és iskolán kívüli tevékenységek megszervezésével, tiszteletben tartva minden ember egyediségét, fejlődését és az egyetemes emberi értékeket. Nevelési-oktatási célunk a harmonikus, magával és a környezetével békességre törekvő személyiség formálása. Mindehhez kérjük és igényeljük a szülők együttműködő támogatását.

Tudjuk azt is, hogy a személyiségfejlesztésben a pedagógus szerepe nagyon fontos. Pedagógiai munkánk állandó fejlesztésével szeretnénk elérni, hogy oktatási – nevelési tevékenységünk minél eredményesebbé váljon. Ehhez pedagógusaink magas szakmai tudással, korszerű módszertani ismeretekkel, keresztyén értékrenddel, gyermekközpontú pedagógiai ismerettel kell rendelkezzenek.

2.1 A személyiségfejlesztés szinterei

- Iskolai tanórai nevelés: minden tanóra egyben a személyiségfejlesztés szintere is.
- Iskolai tanórán kívüli nevelés: iskolai programok, előadások, szakkörök, önképzőkörök, tehetséggondozás, felzárkóztatás stb.
- Iskolán kívüli nevelés: az iskola szervezésében, de külső helyszínen megvalósuló események, melyek közül legfontosabbak az istentiszteletek, diakóniai szolgálatok, osztály- és tanulmányi kirándulások, irodalmi túrák, múzeumpedagógiai órák, szalagtűző ünnepély stb.

2.2 Személyiségjegyek fejlesztése

A Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek alapján készült helyi tanterv javarészt meghatározza azokat az eszközöket és eljárásokat, amelyek nevelési céljaink elérését, a komplex személyiségfejlesztést segítik. A személyiségfejlesztés összes helyszínén a következő személyiségjegyek fejlesztésére teszünk nagy hangsúlyt:

- önismeret, önbecsülés,
- mások megbecsülése,
- alkalmazkodóképesség,
- felelősségérzet,
- kudarcűrés,
- konstruktivitás,
- kreativitás, fantázia,
- empátia,
- tolerancia,
- kommunikáció,
- nyitottság.

2.3 Személyiségfejlesztés a tanórán

A pozitív és szilárd tanulási motívumok kialakulása nemcsak az iskolai tanulás eredményességének az egyik legfontosabb feltétele, hanem egész életre szóló jelentőségű is, hiszen ez a belső erőforrás az alapja a személyiség alkalmazkodásának és fejlődésének. Ezért kiemelt feladatnak tekintjük a motívumfejlesztést: a tanulási motívumok (kialakítását) gyakorlását, optimalizálását és fenntartását. Mindez felkészítés az élethosszig tartó tanulásra.

A tanórákon lehetőséget adunk az önálló és csoportos munkára mind az információgyűjtés, mind a feldolgozás és a feladatmegoldás terén. Problémahelyzetek előállításával a megoldások keresése kihívás lesz a tanulók számára. Fontos az önálló véleménynyilvánítás segítése. Olyan tanulási – tanítási formákat alkalmazunk, amelyek a diákok aktivitását igénylik és színesebbé teszik a tanulást. A játékos tanulási formák nagyon eredményesek lehetnek nevelési céljaink elérésében.

Differenciált fejlesztéssel segítjük az egyéni előrehaladást. A tanulókat

követelményrendszerünkkel és értékelésünkkel motiváljuk az önképzésre és önfejlesztésre. Ezért fontos feladat az elismerésvágy és a bírálatfélelem optimalizálása. Ennek érdekében óvakodunk a közömbös és érdektelen minősítésektől, az ok nélküli elmarasztalásoktól.

Mint univerzális jelentőségű érdeklődést, az olvasás szeretetét minden tanulóra kiterjedő nevelési feladatunknak tekintjük. Megköveteljük a szép és kifejező beszédet. Törekszünk a különböző tantárgyak kapcsolódási pontjainak bemutatására.

Segítjük diákjaink identitástudatának kialakulását, önismeretét. Ösztönözzük őket véleménynyilvánításra és az önérvényesítésre anélkül, hogy társaikat gátolnák.

Dráma-játékok, a csoportos együttműködést segítő játékok használatát bátorítjuk, mivel hatékony eszközök lehetnek a személyiségfejlesztésben, az értékformálásban, a kreatívfejlesztésben.

Fontosnak tartjuk a következő viselkedésformák kialakítását és gyakorlását a tanórán is:

- odafigyelés másokra, a másik meghallgatása,
- az agresszív viselkedésformák tudatos kerülése, a verbális agressziót is beleértve,
- a konstruktív konfliktuskezelés, lehetőleg jóvátételi lehetőséggel,
- együttműködés a közösségben, a közös feladat közös megoldása, egymás segítése,
- az asszertív magatartás különösen akkor, ha tanulási nehézség adódik.

2.4 Személyiségfejlesztés a tanórán és iskolán kívül

Fontosnak tartjuk az ingergazdag közeg szervezését és fenntartását. Úgy kell alakítani az iskola mindennapi életét, hogy minél több szociális kontaktusra, kötődésre, kommunikációra kínáljon lehetőséget, minél változatosabbak legyenek az iskolai élet információi és élményei. Hagyományörző foglalkozásaink, kulturális rendezvényeink is ezt a célt szolgálják.

Fontos, hogy a szakköri tevékenység során elegendő impulzust adjunk a természetes felfedezési vágy fennmaradásához.

Szabadidős tevékenységek és a tanórán kívüli elfoglaltságok teret adnak az egyéni képességek kibontakoztatására, illetve a szabadidő kulturált eltöltésére. Fontos, hogy a diákok kapjanak lehetőséget és felelősséget életük irányításában.

2.5 Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink

- Erkölcsei nevelés:

Az alapvető erkölcsi értékek és a keresztyén értékrend megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

- Értelmi nevelés:

Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

- Közösségi nevelés:

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

- Érzelmi nevelés:

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

- Akarati nevelés:

Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

- Nemzeti nevelés:

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

- Állampolgári nevelés:

Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskola és a helyi közéletben való részvételre.

- Munkára nevelés:

Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

- Egészséges életmódra nevelés:

A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

- Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés:

A munka fontosságának és megbecsülésének tudatosítása. Az iskolában létrehozott szellemi és anyagi javak megbecsülése, a mindennapos elvégzett tevékenységek gyakoroltatása, a csoportmunkában való részvétel képességének és a projektszemléletnek a fejlesztése. Tanulóinkban a szociális érzékenység és a segítő magatartás fejlesztése. A közösségi szolgálatba való bekapcsolódás.

- Médiatudatosságra való nevelés:

Biztos esztétikai értékítélet és belső készlet kialakítása. A tanulók ismerjék meg és értsék meg, hogy milyen összefüggés van a média, a pénz és a társadalom között, tudják értelmezni a látottakat és hallottakat, alakuljon ki kritikai beállítódásuk. Szerezzenek ismereteket az adatbiztonsággal, a jogtudatossággal, és a függőséggel kapcsolatosan.

- Gazdasági és pénzügyi nevelés:

A tanulóknak tudatosodjon saját felelősségük a tisztességes munka, a fogyasztás, az észszerű gazdálkodás területén, tudjanak mérlegelni és dönteni. Ismerkedjenek meg a vállalkozások során felmerülő kockázatokkal és veszélyekkel, azzal, hogy a pénzt hogyan fektethetik be, és ehhez kitől kérjenek információkat.

- Pályaorientáció:

Átfogó ismeretek szerzése és betekintés a munka világába, az életkoruknak és tudásuknak megfelelő lehetőségek megismerése több csatornán keresztül és a felsőoktatási intézmények által szervezett nyílt napok segítségével.

- Fenntarthatóságra, környezettudatosságra való nevelés:

Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál, annak elfogadtatása, hogy a természeti erőforrásokat a tanulók tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Váljon a tanulók igényévé a természet és szűkebb környezetük megóvása. Ismerjék meg a hosszú távon fenntartható életmód gyakorlati fogásait.

3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Célunk, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszer szerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos (biológiai-pszichés) tennivalók elsajátításához,
- az ezekhez szükséges képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

3.1 Az iskolai egészségfejlesztés feladatai

- Az egészséges táplálkozás kritériumainak megismertetése (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával),
- a mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak,
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával,
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és a családi életre való nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

3.2 Az iskolai egészségfejlesztés alapelvei, célja

- Az egészségkultúráltság emelése,
- olyan képességek kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,

- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók egészségük megőrzéséért való felelősségérzetének fejlesztése,
- a tanulók felkészítése a stresszhatások feldolgozására,
- a környezet- és egészségtudatosság fejlesztése.

3.3 Az egészségfejlesztés fő területei

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása,
- mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
- táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
- higiénia, tisztálkodás,
- egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése,
- észszerű napirend kialakítása,
- szűrővizsgálatok jelentősége,
- az elsősegélynyújtás elemi tennivalói.

Az egészséges életmód, életszemlélet életkori sajátságokhoz illeszkedő szempontjait beépítjük a helyi tantervekbe.

3.3 Az egészségfejlesztési program formái, szinterei

- Tanórai, tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémákat, prevenció és megoldás területét,
- sportprogramok,
- iskolai védőnő vagy meghívott előadók előadásai,
- iskolai rendezvények: DÖK-nap, Zöld-hét (Fenntarthatósági témahét),
- kirándulások,

- kiállítások.

3.4 Az iskolai egészségfejlesztésben részt vevők

- Az intézményvezető vagy megbízottja,
- az iskolaorvos, védőnő,
- a pedagógusok,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- meghívott szakemberek, előadók,
- a diákok.

3.5 Az egészségfejlesztési program eredményességének mérése, értékelése

A tanulók szűrővizsgálatát a védőnő és az iskolaorvos végzi, meghatározott javaslatokat tesz a tanulók egészségének megőrzésére, a szükséges intézkedéseket a szülőkkel együtt hajtják végre. Ezeknek a vizsgálatoknak kiemelt szerepe van a prevencióban. A pedagógusok segítik a szülőkkel való kapcsolattartást, jelzik a tanulók testi fejlődésével, magatartásával, egészségével (látás, hallás) kapcsolatos és egyéb (pl. mentális) változásokat.

Az egészségnevelési program eredményességét kérdőívek és interjúk segítségével mérjük fel. Az értékelés után, ha szükséges, a programot módosítjuk.

A tanulók fizikai állapotát felmérő NETFIT-mérések eredményeit a testnevelő tanárok értékelik a tanév végét.

4. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Kiemelt figyelmet érdemlő tanulók: a kiemelten tehetséges, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók. Mivel az iskola Alapító okirata nem teszi lehetővé sajátos nevelési igényű tanulók automatikus fogadását, minden SNI-s tanuló befogadásához egyéni befogadó nyilatkozat szükséges, melyet az intézményvezető akkor ad ki, ha biztosítottak látja, hogy a tanuló képes az integrált oktatásban részt venni, és a tanuló a felvételi vizsgán bizonyította, hogy alkalmas gimnáziumi tanulmányokra.

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a tehetséggondozás. Már a tehetségigérek azonosítása nagy körültekintést igényel, hiszen a tehetség és a deficit találkozása miatt láthatatlanok, vagy az átlagos képzetét keltik. A beazonosított tehetségigérek nem alkotnak egy homogén csoportot, így meg kell találni az egyéni fejlesztési formákat is.

Nagyon fontos, hogy az együttnevelés során a szociális kompetencia fejlődik (a segítőkészség, a tolerancia, az empátia, az egymás iránt érzett felelősség), hiszen az inklúzió esetén kölcsönös befogadást jelent, ahol nem a hiányosságokra helyeződik a hangsúly. „Találkozik a gazdag a szegénnyel: mindegyiket az Úr alkotta.” (Péld.22,2).

Pál apostol szavaival élve szeretetben kell elhordoznunk egymást, ami magában foglalja az alkalmazkodás képességét, ugyanakkor egyik diák joga sem sértheti a másik diák tanuláshoz való jogát, illetve a legmagasabb szintű oktatás nem sérülhet.

4.1 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Iskolánkat jellemzően olyan diákok és szüleik választják, akiknek családjában nem kell megküzdeni hátrányos helyzettel vagy halmozottan hátrányos helyzettel. Nagyon ritkán kerül a közösségünkbe olyan tanuló, akire fokozott figyelmet kell fordítani a szociális helyzete miatt, de vannak köztünk jó szociális háttérrel, mégis nehéz életkörülmények között élő tanulók. Amennyiben bármilyen hátránnyal szembesülünk, a szükséges jogszabályi kötelezettségen túl a hitünkben fakadó szükséges lépéseket is megtesszük.

A hit-és erkölcs tanáraink, az iskolapszichológus, a szociális segítő és az iskolalelkész segítségével igyekszünk ezeket a tanulókat segíteni abban, hogy a hátrányos helyzetükből

adódó személyiség-torzulást megelőzzük, vagy a kialakulóban lévő kisebbségi érzést feloldjuk.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű csoporthoz tartozó diákoknak a jogszabályokban rögzített elvárásoknak eleget teszünk, és a méltányossági elvet követjük.

- Az étkezés kapcsán a jogosultságának megfelelő kedvezményeket biztosítjuk.
- Alkalmakhoz kötve (pl.: tanulmányi kirándulás, versenyfelkészülés stb.) a perselypénzből támogatást nyújtunk.
- Az eseti korrepetálásokat, a felzárkóztatást a szaktanárok megszervezik, az osztályfőnök az ifjúságvédelmi felelőssel együttműködve nyomon követi a hátrányos helyzetű tanuló tanulmányait, figyeli érzelmi állapotát.
- Ha tanulási zavarokkal küzd a tanuló, akkor fejlesztőpedagógusok segítik.
- Ha a tanuló tehetségigéret, akkor az érdeklődési területével kapcsolatos szakkörökbe, versenyfelkészítésbe bevonjuk, a versenyek nevezési díját átvállaljuk.
- Fokozottan együttműködünk a szülőkkel (nevelési gondjaikban segítjük, tájékoztatjuk a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról).
- Szükség esetén együttműködünk a családsegítő, gyermekjóléti szolgálattal.
- A pályaorientációs folyamatban tájékoztatjuk a szülőt is a továbbtanulási lehetőségekről.
- A prevenciós folyamatban külön figyelünk a hátrányos helyzetűekre (egészségnevelés, drog, mentálhigiéné, internet használata).

4.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való betagolódásra tett javaslat. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, a pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- Az osztályfőnök felveszi a kapcsolatot a szülővel, és a probléma gyökereit közösen igyekeznek megkeresni, és szükség esetén pszichológus segítségét kéri.
- Az egy osztályban tanító tanárok együttműködnek, egységes nevelési elveket alkalmaznak.
- Szűrést, diagnosztizálást kérünk az illetékes Pedagógiai Szakszolgálatától a szülővel való egyeztetés után.
- Tanulás-módszertani ismereteket tanítunk és alkalmazunk a tantárgyi órákon.
- Igyekszünk megszervezni az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulást.
- Biztosítjuk az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni és/vagy csoportos használatát.
- A felsőfokú továbbtanulásra való felkészülést irányítjuk, segítjük. Fejlesztő pedagógiai foglalkozást biztosítunk a Református EGYMI szakembereinek a segítségével.
- A szülők és a családok nevelési gondjait segítjük.
- Az osztályközösség, kortársak segítő erejét mozgósítjuk.
- Lelkigondozást és/vagy iskolapszichológusi tanácsadást biztosítunk.
- Kedvezmények és mentességeket biztosítunk a nemzeti köznevelési törvény alapján.

4.3 Sajátos nevelési igényű tanulók

Intézményünket SNI-s tanulók és szüleik csak elvétve választják, mert tehetséggondozó hatosztályos gimnáziumként csak azok a gyerekek jöhetnek számításba, akik sajátos nevelési igényük ellenére teljesítik a felvételi követelményeket, tehát alkalmasak arra, hogy a gimnáziumi követelményeknek egészen az érettségiig megfeleljenek. Ezért az SNI-s diákok nevelése, oktatása csak inkluzív formában zajlik.

Azoknak az SNI-s tanulóknak kerülhet sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére,

akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazottaknak megfelelően folyik.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek és csoportszervezési előírások megtartásával, speciális szakemberek igénybevételel folyik. Fejlesztőpedagógus tanórán kívül egyéni fejlesztéssel segíti a SNI tanulót. Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez igénybe veszi a Református EGYMI segítségét.

4.4 Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

4.4.1 A tehetség meghatározása

A tehetség isteni adomány, amely a kortársakhoz képest átlagon felüli adottságokban, kimagasló teljesítményben és/vagy kreativitásban mutatkozik meg, aminek belső motivációval (feladat iránti elköteleződéssel) kell párosulnia, hogy a tehetségígéret optimális esetben a tehetségazonosítás után a tehetségfejlesztés következtében a tehetségét valóra váltó talentum legyen, aki a középiskolából kikerülve országunk, református egyházunk javára fordítja felnőttkori teljesítményét. Ezért választottuk tehetséggondozásunk jelmondatának Irving Berlin mondatát: „A tehetség csak kiindulópont.”

4.4.2 A tehetség azonosítása

A tehetségazonosítás során a tanár felismerheti a tehetséget a társakhoz való teljesítmény viszonyításában: a gyors tanulási képességben, az életkornál magasabb szintű absztrakciós képességben vagy az elvárnál magasabb szintű képességekben, valamely tevékenység mérhető eredményeként az iskola tanulóifjúságában, a versenyeredmények megmérettetési során a kortársak köre kibővül városi, megyei, régiós vagy országos szintre. Használhatjuk a korábbi feljegyzéseket, szülői interjúkat, tanári megfigyelésünket, valamint tesztek, és a kortársak ajánlását is érdemes meghallgatni, hogy a látókörünkbe kerüljenek a tehetségígéretetek.

A különböző műveltségi területeken különböző életkorokban eltérő fejlődési pályák vannak, így ezek figyelembevételével tantárgyanként más az azonosítás várható időpontja.

Hisszük, hogy az is egy lehetőség, hogy a diákok a saját erőfeszítésük következtében válnak tehetségígéretté, hiszen ha egy-egy tevékenység során megtapasztalják a flow-élményt, akkor ez a későbbiekben a gyakorlás és a fejlődés hajtóereje lesz, ami belső motivációvá érik, mert a

siker és a hatékonyság kettőse fokozza a kitartást ezen az úton.

A nem pusztán iskolai keretek közt mérhető tevékenységekben megmutatkozó tehetségeknek is megadjuk a felkészülésükhöz a támogatást, hiszen a tehetséggondozás során ott a család elköteleződése az elsődleges, amit az iskola számos eszközzel tud segíteni.

Tudatában vagyunk annak, hogy lehetnek gátló tényezők („rejtőzködő tehetségek”, nem konformista diákok), melyeket igyekszünk feloldani. Az alulteljesítő tehetségigéretnek problémájának okát igyekszünk szakemberek segítségével feltárni.

4.4.3. A tehetség fejlesztésének alapelvei

- A tehetségigéret felismerésével, azonosításával kezdődik meg a tehetség fejlesztése.
- Az adottságból képességgé válás folyamata tudatosan befolyásolható, így az iskolában a tanuló erős oldalának fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt akkor is, ha átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában van, akkor is, ha magas fokú kreativitással rendelkezik.
- A teljes személyiséget fejlesztjük, hogy magabiztosan, önmaga értékeit ismerve bontakozzon ki a tehetsége: legyen képes a folyamatos kitartással újabb és újabb célokat elérni, lássa saját maga fejlesztésének a lehetőségeit, valamint ne sérüljön a szociális kompetenciája a nagy elköteleződés miatt.
- Célunk a tervezés, az időgazdálkodás, a rugalmasság, az önszabályozás, és a figyelmi fókusz kialakítása a diákok életében, és annak az elérése, hogy önjutalmazóvá váljon, valamint önfenntartó legyen a lelkesedése, hiszen a középiskolából kikerülve ezek segítségével bárhová kerülve megállja a helyét, és élethosszig folyamatos lehet a fejlődésre való igénye.
- A reziliencia (a problémák, nehézségek ellenére sikeres alkalmazkodás képessége, pszichés rugalmasság) tudatos fejlesztésére is figyelünk, hogy az esetleges kudarcokkal szemben lelki védőháló épüljön ki, akár reménytelennek tűnő helyzetben is teljes erőbedobással tudjon céltudatosan haladni, a stresszt próbálja egészséges szinten tartani, és a nagy nyomás alatt is maradjon meg a koncentrációja.
- A tehetség a személyes jellemzők mellett környezeti tényezők (család, iskola,

kortársak, társadalom, Isten akarata) finom összehangoltságának következtében fejlődik. Tanácsadással megpróbáljuk erősíteni vagy gyengíteni a környezeti hatásokat.

- Lazító programokat, és szabadidős tevékenységeket szervezünk.
- Az esélyegyenlőség jegyében a hátrányos helyzetű diákoknak, alulreprezentált csoportoknak, alulteljesítő tanulónak is hozzáférést biztosítunk, és lehetőséget teremtünk a tehetséggondozásba való bekapcsolódásra.
- Tehetségtanácsadással és pályaeorientációs konzultációkkal, illetve emelt szintű érettségi előkészítővel segítjük a tanulókat, hogy helyes önismerettel tudják magukat elkötelezni egy-egy tevékenység, tantárgy vagy hivatás, pálya mellett.

4.4.4 A tehetséggondozásban együttműködők köre

- A szülő,
- a tantestület,
- a tehetségfejlesztő szakvizsgázott pedagógus,
- a tehetséggondozásért felelős munkacsoport,
- a Református EGYMI Országos Értéktermő Tehetségközpont regionális koordinátora,
- a pszichológus (EGYMI biztosítja),
- külső szakemberek,
- a tehetségpontok, a MATEHETSZ,
- a mentortanár.

4.4.5. A tehetségfejlesztés szinterei, tevékenységei iskolánkban

A tehetség fejlesztésben részt vevő diákok a többiekkel együtt vesznek részt az órákon ezért a tanítási órákon általában használt módszerek és eszközök a tehetséggondozás céljait is szolgálják: csoportbontás, differenciálás, csoportmunka, projektmunka, kompetencia alapú oktatás, drámapedagógia, infokommunikációs eszközök használata, tanulási technikák, rendkívüli órák (pl.: kiállítás megnyitója, rendhagyó irodalomóra), kooperatív stb.

Tanórán kívüli foglalkozások adnak lehetőséget arra, hogy csak a fejlesztésbe bekapcsolódó, érdeklődő és elhivatott tanulókkal történjen a tehetségfejlesztés:

- gazdagító programok (bemeneti méréssel a Renzulli-modell szerint, az Országos Református Értéktermő Központ programjait alkalmazva), szakkörök (szinte minden műveltségi területet lefedve),
- versenyekre való felkészítés (egyéni és csoportos),
- pályázatok kapcsán konzultációk,
- iskolai műsorok, megemlékezések, rendezvények során (tehetséget azonosítani is lehet) a fejlesztés kiváló lehetőségei - nem pusztán intellektuális képességeket szem előtt tartva,
- lazító programok a tehetséggondozáshoz kapcsolódva (alkalmanként pl.: tematikus kirándulások, színházlátogatás, hangverseny megszervezése stb.).

4.5. A tanulási kudarcot megélt tanulók felzárkóztatása

Vannak esetek, amikor a tanulási kudarc szemmel látható, mert a tanulónak gyenge jegyei vannak, de a kudarc lehet nagyon szubjektív élmény is. Ezért kudarcnak tekintünk minden sikertelenséget, ami a tanulónak gondot okoz. A kudarcélményét és azt, hogy segítségre van szüksége, jelezheti ő maga a szaktanárnak vagy az osztályfőnöknek, de jelezheti a szülő is, ha úgy veszi észre, hogy a gyermeke nagyon nagy kudarcoknak van kitéve. A kudarcok ugyanúgy, mint a sikerek önismeretre tanítanak, ezért nem feltétlenül kell kikerülni őket, de nagy problémák esetén a következő eljárást követjük:

Ha kell szakemberek segítségével igyekszünk feltárni a kudarc okait, melyek általában a következők:

- adottságokban rejlő hiányosság,
- szülői nyomás,
- a társaihoz képest lassú tempó,
- részképességzavar (diszgráfia, diszlexia, diszkalkulia),
- iskolaváltáskor fellépő problémák (pl.: új tanári stílus, új módszerekhez való alkalmazkodás, magasabb követelményrendszer, gyorsabb tempójú haladás a tanórákon, alaptudásban fellépő hiányosság),

- túlterheltség,
- rossz időbeosztás,
- sok hiányzás,
- szorongás.

A kudarc okának /okainak feltárása után megvizsgáljuk a hatókörét, amely lehet általános vagy tantárgyhoz, tantárgycsoporthoz kapcsolódó. A szülővel való egyeztetés során cselekvési tervet dolgozunk ki a problémák orvoslására. A cselekvési terv kidolgozásába bevonjuk az osztályfőnököt, az érintett szaktanárokat vagy a probléma hatókörétől függően az osztályt tanító összes pedagógust, és különösen indokolt esetben az EGYMI szakembereit. A cselekvési terv ajánlásait nem szükséges minden esetben írásba foglalni, szóbeli megállapodásként is működhet, de segít, ha a résztvevők (különösen a tanuló) aláírják vállalásukat.

Tanórán szóba jöhet a személyre szabott feladat adása, csoportmunka, különböző tanulási technikák alkalmazásának hatáskörének figyelemmel kísérése, részképességzavar megállapítása esetén - a szakvélemény alapján - az értékelés alól felmentés.

Tanórán kívüli módszerek lehetnek a korrepetálás, az egyéni fejlesztés, a felzárkóztatás, az erős oldalhoz kapcsolható tevékenységekbe való bevonás, hogy legyen sikerélménye, tanulópár kialakítása, stratégia kialakítása, amely segíti az önálló tanulást, a szülőkkel való egyeztetés a követelményekről, elvárásokról, lelki és/vagy mentális segítségnyújtás.

5. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Iskolánk a Debreceni Református Kollégium intézményeként és a Református Dóczi Leánynevelő intézet mai letéteményeseként - azok nemes hagyományainak figyelembe vételével - igyekszik meríteni az önkormányzatiság és az ifjúsági diákmozgalmak pozitív hatásaiból, és beépíteni azokat a mai diákéletbe is. Az iskola nem csupán diákok, tanárok és munkatársak együttese, hanem keresztyén gyülekezeti kapcsolatrendszerrel és közös erkölcsi, hitbeli alapokkal is rendelkező emberek egymást segítő és formáló közössége. A közösségnek vannak azonos céljai, amelyek összetartják a tagokat. Az önkormányzatiság elve érvényesül a döntéshozatalokban is. Ezt a közösséget folyamatosan fejleszteni kell, hiszen egy dinamikus, folyamatosan változó összetételű, de azonos célok és elvárások alapján működő szervezet.

Célunk, hogy a tagok a Református Egyház és a társadalom aktív tagjaivá váljanak.

5.1 A közösségfejlesztés általános céljai és szinterei

A tanulók egyéni eredménye és teljesítménye egy közösség keretein belül valósul meg. Jóllehet a nevelő és oktató munka iskolánknak alapvető feladata, ehhez szükséges a diákok, a tanárok és a szülők korrekt és szakszerű együttműködése, egymás elvárásainak és céljainak ismerete, elfogadása és gyakorlati megvalósítása. Érdemes szem előtt tartani a Biblia tanítását, melyet Pál apostol így fogalmazott meg: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe.” (IKor.16,14) Ha ehhez igazodunk, akkor valóban gyümölcsöző lesz a kisebb közösségek és az egész közösség kapcsolatrendszere.

Református keresztyén iskolaként elengedhetetlen, hogy a tanárok jó kapcsolat kiépítésére és együttműködésre törekedjenek a szülőkkel a diákok fejlődésének érdekében.

5.1.1 A család

A legalapvetőbb közösség a család, amelybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, a másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket az iskolába kerülve lehet és kell is fejleszteni. Mivel világnézetiileg a keresztyén értékek mellett elkötelezett intézmény vagyunk, azt feltételezzük, hogy a család az iskolaválasztással együtt elfogadja ezt a szemléletet és egyet is ért vele. Ezért az iskolánkban meghozott pedagógiai döntéseinket elfogadja, a gyerekre nézve kötelezőnek tartja. Amennyiben a család értékrendjét képviselő szülő valamely tanári döntéssel vagy iskolai határozattal, szabállyal, gyakorlattal nem ért egyet, akkor azt nem csak a gyerekekkel, hanem az osztályfőnökkel és/vagy az iskolavezetéssel is megbeszéli. Az iskola számít a szülők visszajelzésére, és el is várja a szülőktől a Szülői Tanács útján a véleményezést az iskolai élet bármely szegmensével kapcsolatosan, de azt is elvárja, hogy a szülők otthonról is támogassák az iskola nevelési és oktatási céljainak a megvalósítását. Csak így lehetséges, hogy a családi és az iskolai nevelés összhangban álljon, és kiegészítse egymást. Az iskola minden tekintetben, még a keresztyén nevelés tekintetében is meg kívánja hagyni a családot elsődleges nevelési színtérnek, viszont másodlagos szintéreként direkt hatása van minden tanulóra és bízunk abban, hogy a családi nevelés pozitív hatásait erősíteni, míg a negatívakat gyengíteni tudja. Ugyanígy látjuk a család szerepét az iskolai hatások erősítésében és gyengítésében is. Az együttműködést megkönnyíti az, hogy keresztyén testvérként tekintünk egymásra.

5.1.2 Az iskolai közösség

A tanulók mindennapi együttélésének és együttműködésének legtágabb közösségben megélt terét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökökre, az osztályfőnök-helyettesekre és a diákönkormányzatot segítő pedagógusokra, az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra is. Az iskolai közösség kialakulását segíti a dóczyi hagyományok megőrzése és továbbadása. Célunk, hogy a tanulók egy olyan közösségbe kapcsolódjanak be, ami az iskolai éveken túl egy egész életen át elkíséri őket, hiszen ebben az életkorban alakulnak ki a legjobb barátságok, szerveződnek meg a baráti társaságok. Szeretnénk, ha a dóczyiak összetartozása olyan erős lenne ma is, mint az a leányiskola idején volt. Sok programmal, élménnyel érjük ezt el, de a legfontosabb közösségformáló erő a hétfőn első órában megtartott, az egész iskolai közösség számára szervezett hétkezdő istentisztelet, amelynek látogatása minden diák és minden tanár számára kötelező. Ezen az alkalmon a hirdetéseket az iskolavezetés egy tagja végzi és minden olyan eseményről, tudni valóról beszámol, ami az egész iskola közösségét érinti. A hétkezdő istentisztelet nyilvános, azt szülők is látogathatják, ha idejük engedi.

5.1.3 Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó jellemzői a családban elsajátított szokásokon, morális tényezőkön túl a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok és értékrendek. Ebben az életkorban nem lehet eléggé hangsúlyozni a kortárs csoportok jelentőségét. Ezért fontos, hogy az osztályközösségben mind az életszemléletet, mind a tanulók szociális kompetenciáját kell formálni és továbbfejleszteni. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályban tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás közötti kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályközösség feladata és lehetősége

- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás személyének tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a tolerancia megélése,
- a társak segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,

- a mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

Az osztályfőnöknek meghatározó a szerepe az osztályközösség irányításában, alakításában.

5.2 A közösségfejlesztés speciális feladatai és lehetőségei a református keresztyén iskolánkban

A közösségfejlesztés során az előbbieken is hivatkoztunk a keresztyén értékrendre, az alábbiakban néhány speciális célt és feladatot veszünk sorra, amit az iskolánkban töltött hat, illetve négy év során szem előtt tartunk.

- A felvételi során minden tanulótól és tanártól kérünk lelkeszi ajánlást, tehát minden tanulónak és tanárnak van saját (küldő) gyülekezete. Célunk az, hogy a tanulók és a tanárok is beépüljenek a saját gyülekezetükbe, ott szolgálatot vállaljanak. Ennek érdekében figyelemmel kísérjük gyülekezeti aktivitásukat, hangsúlyozzuk a vasárnapi istentiszteleteken való részvétel fontosságát, és bátorítjuk a korosztályos csoportok bibliaóráin, gyülekezeti kirándulásokon stb. való részvételt. Az iskolalelkész kiemelt feladata az anyagyülekezetek lelkészeivel, hitoktatóival való kapcsolattartás.
- Alkalmanként, de évente legalább egyszer minden osztály meglátogat egy-egy gyülekezetet, megismeri annak szolgálatát, életét. Ezt az alkalmat az iskolalelkész és a vallástanárok útmutatásai alapján és segítségével az osztályfőnök szervezi lehetőleg úgy, hogy az osztályba járó gyerekek anyagyülekezeteit látogassák meg.
- A közösségi szolgálat keretében a tanulóink bekapcsolódhatnak saját gyülekezetük szeretetszolgálatába, vagy részt vehetnek önkéntes akciókban pl. Szeretethíd.
- Olyan osztálykirándulások alkalmával, aminek idejére vasárnap is esik, arra biztatjuk az osztályokat látogassák meg a helyi gyülekezet istentiszteletét. Szeretnénk, ha a református diákok megéreznék, hogy egy református gyülekezetben bárhol az országban vagy a nagyvilágban otthonra találnak.
- Célunk továbbá az, hogy az iskolai tanulói közösség beépüljön az országos és nemzetközi református ifjúsági mozgalmakba. Minden diákunkat bátorítjuk arra, hogy részt vegyenek a keresztyén ifjúsági találkozók, konferenciák, és

fesztiválokon. Diákküldöttséget szervezünk a ACSI vezetőképző konferenciájára, az SDG konferenciáira, valamint a Református Egyház más ifjúsági programjaira.

- Mindezekén túl iskolánk hagyományaihoz híven minden félévet diákcsendesnappal kezdünk, a nagy keresztyén ünnepek előtt kibocsátó istentiszteletet tartunk (húsvét előtt úrvacsorával), a kötelező témaheteken (Pénz7, Digitális témahét, Fenntarthatósági témahét) igyekszünk a saját, keresztyén értékrend szerinti kérdéseket és válaszokat megfogalmazni.
- A Református Egyház kapcsolati hálóját kihasználva vendégelőadók, vendég igehirdetők segítségével igyekszünk hangsúlyozni, hogy az egyház egy olyan nagy közösség, amelyben minden témában találunk olyan szakembert, aki osztja a mi keresztyén nézeteinket.

5.3 A tanórán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok és lehetőségek

Az iskolai tanórákon résztvevő tanulói közösségek alakítása, formálása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése, a kompetencia alapú oktatás bevezetésével, a kooperatív technikák rendszeres és tudatos alkalmazásával történik. A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásáig. Kiemelt feladata nemcsak az önértékelés fejlesztése, hanem annak a segítése is, hogy képes legyen társait megfelelő stílusban, fejlesztő módon értékelni.

5.4 A diákönkormányzati munkával összefüggő közösségfejlesztési feladatok

A nagyobb tanulói közösségek, vagyis az osztályok szintjétől magasabban lévő közösségekben törekedni kell arra, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, és a cél elérése érdekében összehangolt módon tegyenek meg minden tőlük telhetőt, majd végül az így elvégzett munkát értékeljék. A tanév során a diáknap az egyik központi terepe az előzetesen kitűzött tanulói célok megvalósulásának. Sok tanuló számára a DÖK-ben végzett közösségi munka az előszobája a későbbi, felnőttkorban végzendő tevékenységnek is. A DÖK-be minden osztály két-két tagot delegál, így összesen 32 taggal működik. A működését az elnök és az alelnök irányítja, akiknek a munkáját egy DÖK titkár és a DÖK-öt segítő pedagógus támogatja. A DÖK jogosult az iskolai élet minden területével kapcsolatos határozatot véleményezni,

kérdéssel, kéréssel fordulni a nevelőtestülethez, a szülői tanácshoz, az iskola vezetéshez. Az iskolai dokumentumok elfogadásának eljárása során a DÖK véleményezi az iskola Pedagógiai Programját és a Szervezeti és Működési Szabályzatát, valamint elfogadja a Házirendet.

5.5 A szabadidős programok és tevékenységek közösségfejlesztő feladatai és lehetőségei

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére a nevelőtestület igyekszik a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények, farsang, diák-újságírás, üzemlátogatások, iskolai közösségi szolgálat végzése stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Közösségfejlesztő célzattal az iskola alagsorában egy „szabadidős központot” alakítunk ki, ahol a tanulók spontán, vagy a DÖK szervezésében értelmesen tölthetik az idejüket beszélgetéssel, játékkal. Ehhez az iskola biztosít társasjátékokokat és felügyeletet.

6. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, A SZÜLŐI TANÁCS

A szülőkkel való kapcsolattartás alapvető jelentőségű az intézmény pedagógiai céljainak megvalósításában, hiszen a szülők támogatása nélkül az iskola nem tudja elérni kitűzött céljait. A középiskolás tanulók szüleitől az iskola azt várja el, hogy segítsék gyermekük napirendjének kialakítását úgy, hogy abban nagy szerepet kapjon az önálló tanulás, kísérik figyelemmel a gyermekük előre haladását, és probléma esetén értesítsék először a szaktanárt, majd az osztályfőnököt, és végül az igazgatót. A problémákra olyan megoldást találunk, ami a gyerek képességével, adottságaival, az iskola értékrendjével, pedagógiai gyakorlatával, a szaktanár módszertani szabadságával, értékelési rendjével összhangban áll. Ehhez várjuk el a szülők nyitottságát és tárgyalókészségét.

6.1 A kapcsolattartás formái

- Minden tanár kijelöl heti egy fogadóórát, amikor előzetes bejelentkezés alapján részletes tájékoztatást ad az érdeklődő szülőnek gyermeke tanulmányi előmeneteléről vagy viselkedéséről.
- Minden osztályfőnök tanévente háromszor szülői értekezletet tart, amelynek keretében osztályfőnöki tájékoztatásra mindenképpen, de szükség esetén

iskolavezetői tájékoztatásra is sor kerülhet.

- A tantestület félévente egyszer ugyanabban az időben fogadóórát tart, amelyen előzetes bejelentkezés alapján a szaktanárokkal egyénileg lehet konzultálni.
- Az elektronikus naplóba beírt szaktárgyi érdemjegyek megtekinthetők a szülők számára, ezáltal folyamatosan tájékoztatást kapnak a gyermekük (tanuló) tanulmányi előmeneteléről.
- Fegyelmi problémákkal vagy tanulmányi munkával kapcsolatos ügyekben a szülőket személyes megbeszélésre az iskola vezetősége vagy az érintett tanuló osztályfőnöke behívhatja, de ezeket a megbeszéléseket a szülő vagy a diák is kezdeményezheti.
- Igazolatlan hiányzás esetén a szülőket írásban tájékoztatja az osztályfőnök (ez első alkalommal az osztályfőnök, második alkalommal az igazgató feladata).
- Az igazolt hiányzások számának alakulására is felhívja az osztályfőnök a szülő figyelmét különösen akkor, ha a sok hiányzás miatt a tanuló teljesítménye egy vagy több tantárgyból nem értékelhető.
- Az iskola kérésére igénybe vehető a szülők véleménye egy-egy iskolai közös ügy kapcsán, írásos formában vagy a Szülői Tanács ülésein szóban, jegyzőkönyvben rögzítve.
- Az iskola lehetőséget biztosíthat a szülők elégedettségének felmérése céljából kérdőív kitöltésére (lehetőleg elektronikus formában).

6.2 A Szülői Tanács

- Az iskolánkban Szülői Tanács működik, amelybe minden osztály szülői közössége két-két tagot delegál.
- Az iskolában működő Szülői Tanács maga határozza meg működési- és ügyrendjét, választja meg annak elnökét, üléseire meghívhatja az iskola vezetőit, de zárt ülést is tarthat. Az üléseken jegyzőkönyv készül.
- A Szülői Tanács véleményt nyilváníthat az iskolai élet minden kérdésében, írásban kérdést intézhet az intézmény vezetőségéhez, és erre írásbeli választ várhat el.

- A jogszabályokban meghatározott esetekben véleményezési és javaslattevő jogával élhet.
- A Szülői Tanács képviselője részt vehet az iskolában szervezett középszintű érettségi vizsgákon.

7. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

7.1 A belső vizsgák rendszere

Intézményünkben a 8. és a 10. évfolyamokon tavasszal az éves munkatervben meghatározott napokon belső vizsgákat szervezünk diákjaink számára:

8. évfolyamon

- magyar nyelv és irodalomból (írásbeli),
- történelemből (szóbeli),
- matematikából (írásbeli),
- valamint az angol nyelvi orientáltságú osztályban idegen nyelvből (szóbeli)

9. évfolyamon

- Kollégiumtörténeti vizsga

Minden diáknak kötelező. A vizsgát kétszer lehet megismételni. Három sikertelen vizsga után a nevelőtestület a tanulót az iskolából eltanácsolja.

10. évfolyamon

- magyar nyelv és irodalomból (szóbeli),
- matematikából (írásbeli),
- történelemből (írásbeli),
- első idegen nyelvből (írásbeli és szóbeli). (Ha a tanuló rendelkezik B2 típusú komplex nyelvvizsgával vagy előrehozott érettségire bejelentkezett, mentesül a belső vizsga kötelezettsége alól.

11. évfolyamon

- második idegen nyelvből (szóbeli).

Ha a tanuló rendelkezik B2 típusú szóbeli nyelvvizsgával vagy előrehozott érettségire bejelentkezett, mentesül a belső vizsga kötelezettsége alól.

A végzősök a tavaszi félévben kötelező szóbeli próbaérettségít tesznek magyar nyelv és irodalomból és történelemből, valamint írásbelit matematikából, egy választott idegen nyelvből. Ezen túl a választott érettségi tantárgy(ak)ból is szervezhető próbaérettségi, ha azt a szaktanár a vizsgára való felkészüléshez szükségesnek ítéli meg.

A belső vizsgákról és a próbaérettségikről a szülők és a diákok minden év november 30-ig külön írásbeli tájékoztatót kapnak emailben. A szaktanárok az egységesített vizsga anyagát legkésőbb hatvan nappal a vizsga előtt a honlapon közzéteszik. A közzétett anyagból a szaktanár csak azt kérheti számon, amit a vizsgát megelőző három héttel korábban befejeztek.

A munkaközösségek által összeállított írásbelik az adott évfolyamon a képzési rendszernek megfelelően, javítási útmutatóval, egységes értékelési módszerrel készülnek.

A belső írásbeli vizsgák tanulságait közös tanári értekezleten vonjuk le, amelyhez a munkaközösségek az eredményről jelentést készítenek a nevelőtestület tájékoztatására.

Az belső írásbeli vizsga matematikából és történelemből 60 perc, idegen nyelvből 90 perc, magyar nyelv és irodalomból 60-60 perc. A tanulók az összefoglaló tantárgynév mindkét tárgyából külön osztályzatot kapnak.

Valamennyi vizsgán született érdemjegy vizsgajegy (háromszoros szorzóval számít az átlag kiszámításánál).

Az osztályzat jelentősen befolyásolhatja az év végi érdemjegyet. Értékeljük a dolgozatok formai kivitelezését, a nyelvhelyességi hibákat észrevételezzük. Az értékelés évfolyamonként egységes. Bármilyen meg nem engedett segédeszköz használata automatikusan maga után vonja a vizsgából való kizárást és az elégtelen érdemjegyet. Ha a tanuló a vizsga időpontjában nem jelent meg, akkor köteles egy másik, az iskola által megjelölt időpontban vizsgázni. Az elégtelen osztályzatot a pótlásra kijelölt időben ki kell javítani. A belső vizsga jegyei bekerülnek a bizonyítvány utolsó lapjára.

A próbaérettségi érdemjegye beépül az év végi jegybe és egy jegynél nagyobb mértékben nem ronthatja a diák korábbi eredményét.

A szóbeli vizsgák tételei hasonló jellegűek és nehézségűek, mint a középszintű érettségi szóbeli

tételei. Egy-egy feleletre 10-10 perc áll rendelkezésre. Magyarból egy vizsgázó összesen legfeljebb 15 percig felelhet (tekintve, hogy irodalmi és anyanyelvi feladatokat is kap). A vizsga nem nyilvános.

Belső felvételi vizsga érettségi előkészítőre:

10. évfolyamon az érettségi előkészítőre való jelentkezés után, május végéig írásbeli felvételi vizsgát szervezünk az emelt szintű érettségi előkészítőre jelentkezőknek a következő tantárgyakból: **matematika, digitális kultúra, biológia, kémia, fizika**. A 90 perces vizsgadolgozat a 9-10-es tananyagból lesz összeállítva és azt méri, hogy van-e a jelöltnek megfelelő tudása ahhoz, hogy az emelt szintű érettségi előkészítőn eredményesen szerepeljen. A belső felvételi vizsga célja az emelt szintű érettségi előkészítő színvonalának megőrzése, a diákok orientálása, a lemorzsolódás csökkentése és az évközi faktuálozások számának csökkentése. A választott érettségi előkészítőre felvételt nyer, aki a vizsgadolgozatot legalább 60%-os eredménnyel írja meg. Erre a dolgozatra a diákok érdemjegyet nem kapnak, az év végi eredményükbe csak akkor számít be, ha azt a diák kifejezetten kéri a szaktanártól. Ebben az esetben a szaktanár a dolgozatot érdemjeggyel is értékelheti.

Azok a jelentkezők, akik sikertelen vizsgát tettek a tanév végéig választhatnak olyan emelt szintű előkészítőt, amely nem vizsgaköteles, illetve jelentkezhetnek középszintű érettségi előkészítőre vagy augusztus 31-ig a vizsgát megismételhetik.

7.2 A tanulmányok alatti vizsgák célja

A belső vizsgák célja, hogy a tanulókat megismertessük a vizsgaszituáció jellegzetességeivel. Ennek érdekében a tételekhez tartozó tananyag mennyiségét igyekszünk úgy meghatározni, hogy annak megtanulása ne okozzon problémát a jó képességű, jó szorgalmú gyerekek számára. A 8. évfolyam a 7. és 8. évfolyam anyagából, a 10. évfolyam főként a 9. és 10. évfolyam anyagából vizsgázik.

Különösen a nyolcadik évfolyamon nem az a cél vezet bennünket, hogy minél több ismeretet kérjünk számon, hanem inkább arra törekszünk, hogy sikeres vizsgaélményhez juttassunk minden tanulót. A számonkérés elsősorban nem a lexikális tudás mérését, hanem inkább a kreativitásnak, a gondolkodás minőségének, a kommunikációs képességeknek az ellenőrzését szolgálja. A vizsgafeladatok azt mérik, hogy a diákok mennyire értik meg a szaktárgyak felvetette alapkérdéseket, mennyire kreatívak, mennyire tudják alkalmazni az elméletben

megtanultakat. Belátják-e, hogy a szaktárgyak és az élet kapcsolata mennyire szoros, és hogy a szaktárgyak eredményeit, ismeretanyagát jól lehet hasznosítani a gyakorlatban. Fontos megállapítani, hogy a diákok milyen mértékben sajátították el a szaknyelvek alapjait, mennyire képesek magukat világosan kifejezni az adott tantárgy speciális nyelvezte által, ezért is szervezünk nyolcadikban történelemből, tizedikben magyar nyelv és irodalomból szóbeli vizsgát. Összességében arra fókuszálunk, hogy mennyire fejlett a tanulók kommunikációs képessége.

Mivel a feladatok megoldására a belső vizsgákon lényegesen kevesebb idő jut, mint az érettségi feladatok kivitelezésére, az írásbeli nehézségi fokát ennek figyelembevételével alakítjuk, de érettségi típusú feladatokat alkalmazunk. A 10. évfolyam végi vizsgákon a célok között szerepel a kétszintű érettségi vizsga előkészítése is.

10. évfolyamon a tételhez tartozó tananyag nagyságát az érettségi szintjéhez alkalmazva szűkítjük illetve bővítjük a 8. évfolyam végéig képest. A diákoknak így lehetőségük nyílik annak elsajátítására, hogy miképpen kell egy nagyobb témából a lényegét kiemelve és megragadva számot adni a megszerzett tudásról. Ez a képesség ugyanis elengedhetetlen a későbbi érettségre való felkészüléshez, hiszen a szelekció teljes alkalmazása nélkül a diákok csak nehezen fognak megbirkózni a hat/négy év anyagának megtanulásával.

A végzősök próbaérettségijének célja a matúra tartalmi és formai elemeinek előzetes áttekintése, és természetesen annak felmérése, hogy ki hol tart a felkészülésben. A próbaérettségin a kérdező tanár, egy másik szaktanár és az igazgatóság képviselője vesz részt. A szóbeli vizsgákon az emelt szintű érettségre jelentkezőktől elvárjuk egy-egy témakörön belül az emelt szintű anyag ismeretét is. A szóbeli próbaérettségik eredményét súlyozott jegyek tekintjük. Az elért eredményekről a diákokat tájékoztatjuk, a szaktanár részletesen megbeszéli az osztállyal a tapasztalatokat és felkészülési tippekkel segíti az érettségi vizsgára való felkészülést. A tapasztalatokat a soron következő munkaközösségi értekezleten megbeszéljük, amelyről a nevelő testületi értekezleten a munkaközösség-vezetők röviden beszámolnak.

7.3 Az osztályozó vizsgák

Az osztályozó vizsgák rendjét a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet szabályozza, melynek legfontosabb elemei a következők:

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi osztályzatai megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait egyéni tanrend szerint végzi,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból,
- hiányzása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, ezért nem osztályozható, és a tantestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása az adott félévben meghaladja az adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozóvizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozóvizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, és a tanuló a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozóvizsga letétele mellett lehetséges.

Osztályozó vizsga elrendelését a szaktanár kezdeményezi az osztályozó vizsgáért felelős igazgatóhelyettesnél, ha úgy látja, hogy a tanulót a sok hiányzás és a dolgozatok elmulasztása miatt nem tudja az osztályozó értekezletig lezárni. Ha az osztályozó vizsga az osztályozó értekezletig nem szervezhető meg, akkor a tanuló tovább haladását a tantestület külön határozatban az osztályozó vizsga sikeres letételéhez köti, amiről az osztályfőnök a szülőt és a diákot is tájékoztatja. Az első féléves osztályozó vizsgákat február végéig, a második féléves osztályozó vizsgákat augusztus végéig kell letenni. Érettségi előtt az osztályozó vizsgákat az osztályozó értekezletig mindenképpen le kell tenni, hiszen anélkül nem teljesülnek az érettségi vizsgára bocsátás feltételei.

Osztályozó vizsgára való jelentkezést a tanuló is kezdeményezhet az arra használatos dokumentum kitöltésével, melyet az osztályfőnök, a szaktanár és kiskorú tanuló esetén a szülő is aláír. Ebben köteles megnevezni az osztályozó vizsga okát/célját. A szaktanárnak lehetősége van jelezni, hogy támogatja-e, illetve szükségesnek tartja-e az osztályozó vizsgát. Az osztályozó vizsgára a tanuló önállóan készül fel, de a részletes követelményekről a szaktanárától tájékoztatást kap.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére

vonatkozik. A szaktárgyi munkaközösség kötelessége meghatározni az osztályozó vizsga formáját (írásbeli, szóbeli), szóbeli vizsgák esetén a bizottságot biztosítani. Az írásbeli vizsgák hossza lehet tantárgyanként egyszer vagy kétszer 60 vagy 90 perc attól függően, hogy a számonkérés milyen jellegű feladatokból áll. A szakmai munkaközösség a döntéséről tájékoztatja az osztályozó vizsgát szervező igazgatóhelyettest.

A szóbeli vizsgák ideje 15 perc, amit harminc perces felkészülés előz meg, kivétel az idegen nyelvet, ahol a beszélgetés felkészülési idő nélkül megkezdődik a tételhúzás után. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni, legkésőbb augusztus 31-ig.

7.4 A különbözeti vizsgák

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- tanulmányait 11-12. évfolyamon valamely az érettségi előkészítő tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájában jelentősen eltérő helyi tanterv szerinti tanulmányokat folytatott. Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

A tanulót megilleti az a jog, hogy megváltozott pályaválasztási céljainak megvalósulása érdekében a 11-12. évfolyamon tantárgyanként egyszer, összesen kétszer kezdeményezze az érettségi előkészítő váltást. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga, valamint elkészült órarend esetén a felvenni kívánt tantárgy órarendbe illeszthetősége. 11-es érettségi előkészítő esetén a tantárgy következő tanévi órarendbe illeszthetőségét is vizsgálni kell, mielőtt a fakultáció-váltást az igazgatóság engedélyezi. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon, a vizsga anyagát a szaktanár jelöli ki, a vizsgát is ő bonyolítja le, melynek során azt vizsgálja, hogy a csoportjába be tud-e a jelölt illeszkedni úgy, hogy 12. év végén a többiekhez hasonlóan sikeres érettségi vizsgát tegyen. A különbözeti vizsgára a fakultáció-váltási kérelmével a tanuló automatikusan jelentkezik. A jelentkezést kiskorú tanuló esetén a szülőnek, valamint minden esetben az osztályfőnöknek, az elbocsátó illetve a befogadó szaktanárnak is alá kell írni, mielőtt benyújtja az iskolavezetésnek. A fakultációváltás csak akkor valósulhat meg, ha a fogadó

szaktanár feltételeinek a tanuló maradéktalanul eleget tesz.

Más esetekben a különbözeti vizsgát az intézményvezető rendeli el és beszéli meg a szülőkkel és a tanulóval, amit a felvételi határozatban rögzít. Indokolt esetben a különbözeti vizsga letételére az igazgató haladékat adhat. A különbözeti vizsgára a tanuló önállóan készül fel, de a részletes követelményekről a szaktanár tájékoztatást ad.

7.5 A javító vizsgák

Ha a tanuló a tanév végén egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet. Amennyiben a tanköteles tanuló a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott minimum követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles. A nem tanköteles tanuló nem köteles megismételni az évet, de tanulmányait nem folytathatja. A javítóvizsgán legalább elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet. A javítóvizsga időpontját az iskola honlapján meg kell jelentetni.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

7.6 A pótló vizsgák

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg egy számára kötelező vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkészik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

8. AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁK

Az érettségi vizsgák két részből állnak, az írásbelik és a szóbelik lebonyolítása a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően történik. Érettségi vizsgát két szinten lehet tenni. Tanulóinkat arra készítjük fel, hogy legalább egy, de lehetőség esetén két-három tárgyból is próbálják meg az emelt szintű vizsgát, különösen akkor, ha pályaválasztási elképzelésük még nem teljesen kiforrott. Egy-egy újabb egyetemi jelentkezés esetén könnyebb új irányt választani, ha van megfelelő szintű érettségi vizsgaeredmény. A középszintű érettségit iskolánk, az emelt szintet a Kormányhivatal szervezi meg.

Érettségi vizsgán a vizsgázónak – legalább középszinten – öt vizsgatárgyból kell vizsgát tennie.

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- matematika,
- történelem,
- idegen nyelv,
- a tanuló által választott tantárgy.

Iskolánkban az érettségi vizsgára bocsátás feltétele a konfirmációi vizsga letétele, amelyről vagy emléklapot vagy lelkészi igazolást kell bemutatni.

A 2024-es tavaszi vizsgaidőszaktól kezdődően a digitális kultúra érettségi vizsgájára jelentkezhetnek azok, akik korábban informatikát tanultak, mert az informatika tantárgy tanulása egyben a digitális kultúra tantárgy érettségi vizsgájára is felkészít és annak követelményeit maradéktalanul teljesíti.

9. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

9.1 A felvétel szabályai

A köznevelési intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján lelkészi ajánlással történik.

Gimnáziumunk a felvételi kérelmekről az általános iskolai tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga (továbbiakban

központi írásbeli vizsga) eredménye és szóbeli meghallgatás alapján dönt.

Hat évfolyamos képzés: A hozzánk jelentkező diákok pontszámait az alábbiak szerint számítjuk: az általános iskolai 5. évfolyam év végi bizonyítványa és a 6. évfolyam I. félévi értesítő eredményei közül a magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv és természetismeret tantárgyak érdemjegyeit 25%-os arányban számítjuk be. A hat évfolyamos gimnáziumok számára összeállított központi egységes írásbeli anyanyelvi és matematikai feladatsor eredményeit szintén 50%-ban, a szóbeli felvételin szerzett pontokat 25%-ban vesszük figyelembe.

Négy évfolyamos képzés: A hozzánk jelentkező diákok pontszámait az alábbiak szerint számítjuk: az általános iskolai 7. évfolyam év végi bizonyítványa és a 8. évfolyam I. félévi értesítő eredményei közül a magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv és egy természettudományos tantárgy érdemjegyeit 25%-os arányban számítjuk be. A négy évfolyamos gimnáziumok számára összeállított központi egységes írásbeli anyanyelvi és matematikai feladatsor eredményeit szintén 50%-ban, a szóbeli felvételin szerzett pontokat 25%-ban vesszük figyelembe.

A szóbeli meghallgatáson a hozzánk jelentkező tanulónak alkalma van bemutatkozni. Az általános iskolában tanult anyagra építve magyar irodalomból tételek alapján, valamint néhány bibliaismereti kérdésen keresztül igyekszünk meggyőződni arról, hogy komolyak-e a tanulók továbbtanulási szándékai, illetve alkalmas-e a gimnáziumi tanulmányokra, képes-e a logikus gondolkodásra. A konkrét témaköröket a mindenkori felvételi tájékoztató tartalmazza.

A felvételi vizsgákon az azonos felvételi eredményt elérő tanulók esetében a rangsorolásukra vonatkozó különleges helyzetet az alábbiak szerint szabályozzuk (a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 40.§(3) felhasználásával):

- Elsősorban előnyt élveznek a református felekezethez tartozók. A jelentkezési laphoz mellékelni kell a lelkipásztori ajánlást, melyet a jelentkező tanuló felekezete szerinti lelkésze ad.
- Másodsorban előnyt élveznek a debreceniek és a környékről bejárni képes tanulók.
- Harmadsorban előnyt élvez az, akinek a testvére intézményünk tanulója (volt).
- Negyedsorban előnyt élvez az, akinek szülője, szülei egykor az intézmény

tanulói voltak.

- Ötödsorban előnyt élvez a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, aki ezt hitelt érdemlően bizonyítja.
- Végül szintén előnyt élvez az, akinek szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő.

A jelentkezés rendjét és a felvételi eljárást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet szabályozza.

Gimnáziumunk felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezi. A felvételi tájékoztató tartalmazza:

- az iskola OM-azonosítóját, telephelyenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat,
- a felvételi eljárás rendjét,
- a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a teljesítmények értékelésének módját és figyelembevételének arányait,

9.2 Az átvétel szabályai

Másik intézményből történő átvételről az igazgató dönt az alábbiak szerint: átvételre másik iskolából felvételi meghallgatás után és/vagy írásbeli feladatsor kitöltése után kerülhet sor.

Az átvétel az alábbi eljárás alapján történhet:

- szükséges, hogy a megcélzott osztályban legyen hely,
- egyeznie kell a tanult idegen nyelveknek és a többi elméleti tantárgynak,
- a tanuló megelőző tanulmányait jeles vagy kitűnő eredménnyel zárta,
- rendelkezik lelkeszi ajánlással.

Amennyiben valaki olyan középiskolából jelentkezik Gimnáziumunkba, ahol bizonyos tantárgya(ka)t nem, vagy nem az adott szinten tanult, az átvételének feltétele a különbségi vizsga letétele az adott tantárgy(ak)ból. Szükség esetén ehhez észszerű (de legfeljebb 3 hónap) felkészülési időt biztosítunk.

10. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL

KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai keretben – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási továbbképzésen,
- tanulóink bekapcsolódhatnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő, az alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó

elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés,
- kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, sav- és lúgmarás, égési sérülések, forrázás, szén-monoxidmérgezés,
- fizika: égési sérülések, forrázás,
- testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező helyi tantervek tartalmazzák.

HELYI TANTERV

1. A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM DÓCZY GIMNÁZIUMA ÓRAHÁLÓI 2018-TÓL FELMENŐ RENDSZERBEN

Az iskola kerettanterve a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján készült.

1.1 A kerettanterv feletti óraszámok elosztásának alapelvei:

- A 2018/19-es tanévtől évfolyamonként 2 hat évfolyamos és 1 négy évfolyamos osztályt indítunk. Amennyiben a partneri igények változnak, az iskola az igényeknek megfelelően változtathat az oktatás struktúráján.
- A hat évfolyamos képzésben egy angol nyelvi és egy reál irányultságú osztályt szervezünk.
- Kilencediktől kezdve mindhárom osztályunk általános tanrendű.
- Az idegen nyelvek tanítása 9-12. évfolyamszintű csoportbontásban kerül megszervezésre, ezért az óraszámok mind első, mind második idegen nyelvből megegyeznek mindhárom képzési formában.
- 11. és 12. évfolyamon a művészetek heti két óraszámán a vizuális kultúra és az egyházi ének osztozik 1-1 órában.

- A 110/2012 (VI.4) Korm. rendelet 6. bekezdés 9 § alapján a heti óraterhelésnél figyelmen kívül hagyható a hit és erkölcsstan órák száma (2 óra), de 7-8. és 11. évfolyamon ez csak heti egy óra, mert az alapóraháló is tartalmaz hittant vagy etikát, amit a hit és erkölcsstan órákhoz fel tudunk használni.
- A szabadon tervezhető órák terhére elsősorban a kötelező érettségi tantárgyakat erősítjük, másodsorban pedig (9-12. évfolyamon) a hit és erkölcsstan tantárgyhoz használjuk fel, hogy a diákok heti óraszám ne emelkedjen tovább. Ilyen módon az egyházi iskoláknak engedélyezett heti két plusz órából csak egyet használunk fel.
- A 11. és 12. évfolyamon szabadon választható tanórák az érettségi előkészítő rendszerben a közép és/vagy az emelt szintű érettségire készítenek fel a diák választása szerint.

1.2 A kerettantervre épülő iskolai óraháló képzési típusonként

A táblázatokban a zárójelben található szám a kerettantervtől való eltérést mutatja, a vastagon szedett a szabadon tervezhető órakeret terhére, a normál betűtípussal szedett pedig az egyházi iskoláknak biztosított többletóra terhére felhasznált órakeret.

A 2024-25-ös tanévben a 12. évfolyamnak az életvitel és gyakorlat nevű heti egy órás tantárgy helyett a 2020-as Nat-ban szereplő állampolgári ismeretek nevű tantárgyat vesszük be az órahálóba biztosítva ezzel azt a lehetőséget, hogy a tanulók érettségi vizsgát tehessenek. Az állampolgári ismeretek tantárgy követelményei a négyévfolyamos osztálynak előírt követelményekkel megegyeznek.

1.2.1 A hat évfolyamos gimnáziumi képzés 2018-tól módosított órahálója angol nyelvi irányultságú osztályban. (utoljára 2019 szeptemberében indult)

Tantárgyak	7.évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4 (+1)	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv	5 (+2)	4(+1)	4(+1)	4(+1)	3	3
II. idegen nyelv			4(+1)	4(+1)	3	3
Matematika	3	3	4(+1)	4(+1)	3	4(+1)
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3
Hit- és erkölcsstan	2 (+1)	2 (+1)	2(+1+1)	2(+1+1)	2(+1)	2(+1+1)
Egyházi ének	1(+1)				1	1
Biológia – egészségtan	1,5 (-0,5)	2(+1)		2	2	2
Fizika	1,5(-0,5)	2(+1)	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	2 (+1)	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
Informatika	1	1	1	1		
Életvitel és gyakorlat*	1					1
Testnevelés és sport	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1
Érettségi előkészítő					3+3 (+6)	3+3(+6)
Szabadon tervezhető órakeret	3	3	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret (kötelező+szabadon tervezhető+egyházi)	3 (28+3+2)	32 (28+3+1)	36 (31+4+1)	37 (32+4+1)	36 (29+6+1)	36 (27+8+1)

*ld. 52. oldal

1.2.2 A hat évfolyamos gimnáziumi képzés 2018-tól módosított órahálója reál irányultságú osztályban. (utoljára 2019 szeptemberében indult)

Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4(+1)	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	4(+1)	4(+1)	3	3
II. idegen nyelv			4(+1)	4(+1)	3	3
Matematika	4(+1)	4(+1)	4(+1)	4(+1)	3	4(+1)
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3
Hit- és erkölcsstan	2(+1)	2(+1)	2(+1+1)	2(+1+1)	2(+1)	2(+1+1)
Egyházi ének	1(+1)				1	1
Biológia	2	2(+1)		2	2	2
Fizika	2	2(+1)	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	2(+1)	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
Informatika	1	1	1	1		
Életvitel és gyakorlat*	1					1
Testnevelés és sport	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1
Érettségi előkészítő					3+3 (+6)	3+3 (+6)
Szabadon tervezhető órakeret	3	3	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret (Kötelező+ szabadon tervezhető+ egyházi órák)	33 (28+3+2)	32 (28+3+1)	36 (31+4+1)	37 (32+4+1)	36 (29+6+1)	36 (27+8+1)

*LD. 52. OLDAL

2. A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM DÓCZY GIMNÁZIUMA ÓRAHÁLÓI 2020-TÓL FELMENŐ RENDSZERBEN

2.1 Alapelvek az iskola órahálóinak a kialakításához

- A hat évfolyamos képzésben egy angol nyelvi (A jelű osztály) és egy inkább

reál irányultságú osztályt szervezünk (B jelű osztály). A B osztály három részre bontva megnövelt óraszámában tanulja a következő tantárgyakat: matematika-történelem; kémia-biológia; digitális kultúra-fizika.

- Kilencediktől kezdve mindhárom osztályunk általános tanrendű, de a B osztályban az eredeti csoportbontások megmaradnak.
- Az idegen nyelvek tanítása 9-12. évfolyamszintű csoportbontásban kerül megszervezésre, ezért az óraszámok mind első, mind második idegen nyelvből megegyeznek mindhárom képzési formában.
- 11. évfolyamon a művészetek heti egy óraszámát a református iskolákban kötelező egyházi énekekre fordítjuk.
- 110/2012 Korm. rendelet 9. §/ a) alapján a heti óraterhelésnél figyelmen kívül hagyható a hit és erkölcs tanórák száma (2 óra), de a 7-8. évfolyamon ez csak egy óra, mert az alapóraháló is tartalmaz erkölcs tanórát/hit-és erkölcs tanórát ezért az egyházi iskolák számára biztosított másik órát 7. évfolyamon az egyházi ének tanítására fordítjuk.
- A hat évfolyamos óraháló elkészítésénél azt feltételezzük, hogy a 5-8. évfolyamra kötelezően előírt Hon-és népismeret tantárgyat tanulóink az általános iskolában teljesítették. A 2024-25-ös tanévtől kezdődően a nyolcadik évfolyamon bevezetjük a Színház és dráma tantárgyat, mert a megelőző évek tapasztalatai azt mutatták, hogy az általános iskolák is 7-8. évfolyamon szervezik meg.
- A kötött célú és a szabadon tervezhető órakerettel is elsősorban a kötelező érettségi tantárgyakat erősítjük.
- A 11. és 12. évfolyamon szabadon választható tanórák az érettségi előkészítő rendszerben a közép és/vagy az emelt szintű érettségire készítenek fel a diák választása szerint. Viszont minden diáknak kötelező legalább egy emelt szintű érettségi előkészítőt választani, mert a felsőoktatás bemeneti feltételei között a kötelező emelt szintű érettségi szerepel.
- A 11. évfolyamon a Természettudomány tantárgy csak azok számára kötelező, akik nem választanak érettségi előkészítőt a természettudomány területéről.

2.2 A kerettantervre épülő óraháló a 2020-as Nat-hoz illeszkedő képzésben képzési típusonként

A 2020-as Nat-hoz illeszkedő órahálót igyekeztünk a 2018-ban módosított órahálóhoz igazítani, mert kihívást jelentett az, hogy ugyanazon az évfolyamon két különböző kerettantervhez kellett igazodni a hat évfolyamos és a négy évfolyamos képzésben.

A táblázatban zárójelbe írt plusz óraszámok tájékoztatásul szolgálnak. **Vastagon** szedve a szabadon felhasználható órakeret terhére történő változást írtuk be, *dőlt betűvel* a kötött célú órakeret terhére felhasznált plusz órákat és normál betűtípussal az egyházi intézmények számára engedélyezett hitéleti többletórákat

2.2.1 2020-as Nat-ra épülő angol nyelvi orientáltságú hat évfolyamos gimnáziumi képzés (utoljára 2022 szeptemberében indul)

Évfolyam	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
Irodalom	2	2	2	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	4 (+1)
Történelem	2	2	2	2	3	3
Allampolgári ismeretek		1				1
Hit-és erkölcsan	2(+1)	2(+1)	2 (+2)	2 (+2)	2(+2)	2(+2)
Kémia	1	2	1	2		
Fizika	1	2	2	3		
Biológia	2	1	3	2		
Földrajz	2	1	2	1		
I. idegen nyelv	5 (+2)	5 (+2)	4 (+1)	4 (+1)	4	4
II. idegen nyelv			4 (+1)	4(+1)	3	3
Ének-zene	1	1	1	1		
Egyházi ének	1(+1)	1 (+1)			1	
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgókép és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Érettségi ek. 1 emelt szint, kötelező					4 (+4)	4 (+4)
Érettségi ek 2 emelt v. közép, kötelező					2/4(+2/4)	2/4 (+2/4)

Érettségi ek 3 közép, nem kötelező						0/2 (+2)
Természettudomány					2	
Összesen: (kötelező+ szabadon felhasználható+ egyházi)	32 (28+2+2)	32 (28+2+2)	36 (32+2+2)	36 (32+2+2)	36 (30+4+2)	34/36 (29+5/3+2)

Érettségi ek. = érettségi előkészítő

2.2.2. 2020-as Nat-ra épülő reál orientáltságú hatévolyamos gimnáziumi képzés

(utoljára 2022 szeptemberében indul)

	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	2	2	3	3	3
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
Matematika	3	3	3	3	3	4 (+1)
Történelem	2	2	2	2	3	3
Allampolg. ism		1				1
Hít- és erkölcsan	2(+1)	2(+1)	2(+2)	2(+2)	2(+2)	2(+2)
Kémia	2(+1)	2	1	2		
Fizika	2(+1)	2	2	3		
Biológia	2	2(+1)	3	2		
Földrajz	2	2(+1)	2	1		
I.nyelv	3	3	4(+1)	4(+1)	4	4
II.nyelv			4(+1)	4(+1)	3	3
Ének	1	1	1	1		
Egyházi ének	1(+1)	1(+1)				
Rajz	1	1	1	1		
Mozgókép és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Érettségi ek. 1 emelt kötelező					4 (+4)	4(+4)
Érettségi ek. 2 közép/emelt kötelező					2/4(+2/4)	2/4 (+2/4)
Érettségi ek 3 közép (nem kötelező)						0 /2 (+2)
Természettudomány					2	
Összesen	32 (28+2+2)	32 (28+2+2)	36 (32+2+2)	36 (32+2+2)	36 (30+4+2)	34/36 (29+5/3+2)

2.3 A kerettantervre épülő *módosított* óraháló a 2020-as Nat-hoz illeszkedő képzésekben képzési típusonként

2.3.1 Angol nyelvi orientáltságú hat évfolyamos gimnáziumi képzés

évfolyam	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
Irodalom	2	2	2	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	4 (+1)
Történelem	2	2	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek.		1				1
Hit-és erkölcsstan	2(+1)	2(+1)	2 (+2)	2 (+2)	2(+2)	2(+2)
Kémia	1	2	2	1		
Fizika	1	2	2	3		
Biológia	2	1	2	3		
Földrajz	2	1	2	1		
I. idegen nyelv	5 (+2)	5 (+2)	5(+2)	5 (+2)	4	4
II. idegen nyelv			3	3	3	3
Ének-zene	1	1	1	1		
Egyházi ének	1(+1)				1	
Színház és dráma		1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgóképek és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Érettségi ek. 1 emelt szint, kötelező					4 (+4)	4 (+4)
Érettségi ek 2 emelt v. közép, kötelező					2 /4 (+2/4)	2/4 (+2/4)
Érettségi ek 3 közép, nem kötelező						0/2 (+2)
Természettudomány					2	
Összesen: (kötelező+ szabadon felhasználható+ egyházi)	32 (28+2+2)	32 (28+2+2)	36 (32+2+2)	36 (32+2+2)	36 (30+4+2)	34/36 (29+5/3+2)

2.3.2 A reál orientáltságú (biológia-kémia) hat évfolyamos gimnáziumi képzés (először 2023 szeptemberében indult)

	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	2	2	3	3	3
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
Matematika	3	3	3	3	3	4 (+1)
Történelem	2	2	2	2	3	3
Állampolg. ism		1				1
Hit- és erkölcsstan	2(+1)	2(+1)	2(+2)	2(+2)	2(+2)	2(+2)
Kémia	2(+1)	3 (+1)	2	1		
Fizika	1	2	2	3		és
Biológia	3(+1)	2(+1)	2	3		
Földrajz	2	1	2	1		
I. nyelv	3	3	5(+2)	5(+2)	4	4
II. nyelv			3	3	3	3
Ének	1	1	1	1		
Egyházi ének	1(+1)				1	
Színház és dráma		1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgóképfés és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Érettségi ek. 1 emelt kötelező					4 (+4)	4(+4)
Érettségi ek. 2 közép/emelt kötelező					2/4(+2/4)	2/4 (+2/4)
Érettségi ek. 3 közép (nem kötelező)						0 /2 (+2)
Természettudomány					2	
Összesen	32 (28+2+2)	32 (28+2+2)	36 (32+2+2)	36 (32+2+2)	36 (30+4+2)	34/36 (29+5/3+2)

2.3.3 A reál orientáltságú (fizika-informatika) hat évfolyamos gimnáziumi képzés

(először 2023 szeptemberében indult)

	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	2	2	3	3	3
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
Matematika	3	3	3	3	3	4 (+1)
Történelem	2	2	2	2	3	3
Állampolg. ismeretek		1				1
Hit- és erkölcsstan	2(+1)	2(+1)	2(+2)	2(+2)	2(+2)	2(+2)
Kémia	1	2	2	1		
Fizika	2(+1)	3(+1)	2	3		
Biológia	2	1	2	3		
Földrajz	2	1	2	1		
I. idegen nyelv	3	3	5(+2)	5(+2)	4	4
II. idegen nyelv			3	3	3	3
Ének-zene	1	1	1	1		
Egyházi ének	1(+1)				1	
Színház és Dráma		1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgóképek és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	2 (+1)	2 (+1)	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Érettségi ek. 1 emelt kötelező					4 (+4)	4(+4)
Érettségi ek. 2 közép/emelt kötelező					2/4(+2/4)	2/4 (+2/4)
Érettségi ek 3 Közép (nem kötelező)						0 /2 (+2)
Természettudomány					2	
Összesen	32 (28+2+2)	32 (28+2+2)	36 (32+2+2)	36 (32+2+2)	36 (30+4+2)	34/36 (29+5/3+2)

**2.3.4 A reál orientáltságú (matematika-történelem) hat évfolyamos gimnáziumi képzés
(először 2023 szeptemberében indult)**

évfolyamok	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	2	2	3	3	3
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
Matematika	4 (+1)	4(+1)	3	3	3	4 (+1)
Történelem	3 (+1)	3(+1)	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek		1				1
Hit- és erkölcsstan	2(+1)	2(+1)	2(+2)	2(+2)	2(+2)	2(+2)
Kémia	1	2	2	1		
Fizika	1	2	2	3		
Biológia	2	1	2	3		
Földrajz	2	1	2	1		
I.idegen nyelv	3	3	5(+2)	5(+2)	4	4
II.idegen nyelv			3	3	3	3
Ének-zene	1	1	1	1		
Egyházi ének	1(+1)				1	
Színház és dráma		1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgókép és médiaismeret						1
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Érettségi ek. 1 emelt kötelező					4 (+4)	4(+4)
Érettségi ek. 2 közép/emelt kötelező					2/4(+2/4)	2/4 (+2/4)
Érettségi ek. 3 Közép (nem kötelező)						0 /2 (+2)
Természettudomány					2	
Összesen	32 (28+2+2)	32 (28+2+2)	36 (32+2+2)	36 (32+2+2)	36 (30+4+2)	34/36 (29+5/3+2)

2.2.5 A négy évfolyamos gimnáziumi képzés (először 2023 szeptemberében indul)

évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	3	3	3
Matematika	3	3	3	4 (+1)
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Hit-és erkölcsstan	2(+2)	2(+2)	2(+2)	2(+2)
Kémia	2	1		
Fizika	2	3		
Biológia	2	3		
Földrajz	2	1		
I. idegen nyelv	5(+2)	5(+2)	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Ének-zene	1	1		
Egyházi ének			1	
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgókép és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Éek			4 (+4)	4(+4)
Éek 2			2/4 (+2/4)	2/4 (+2/4)
Éek 3				0/2 (+2))
Természettudomány			2	
Összesen	36 (32+2+2)	36 (32+2+2)	36 (30+4+2)	34/36 (29+5/3+2)

A 2024-25-ös tanévtől kezdődően az összes használatban lévő órahálóban a Hit-és erkölcsstan nevű tantárgy nevét Református hittan és Katolikus hittan névre (attól függően, hogy a tanuló melyik felekezet hittan óráján vesz részt) változtatjuk anélkül, hogy a tantárgyak tartalmi összetevőjében bármilyen más változás történne tehát a Hit- és erkölcsstan kerettantervére épített helyi tantervet használjuk. A névváltoztatásra azért van szükség, hogy az érettségi és felvételi rendszerrel kompatibilis legyen.

3. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUS VÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A szabadon választható képzések lehetőségeit az intézményi óraháló, a jelentkezéssel kapcsolatos szabályokat a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet határozza meg.

- A gimnáziumi képzésben résztvevők számára az utolsó két évfolyamon érettségi előkészítőt kell szervezni, amelynek célja a továbbtanulásra való felkészítés.
- Minden diáknak legalább két érettségi előkészítőt kell választani, melyek közül az egyiknek emelt szintűnek kell lennie. Csak abban az esetben lehet két középszintű fakultációt választani, ha a tanuló a 10. évfolyam végén valamely tantárgyból emelt szintű érettségi vizsgát tesz. A 12. évfolyamon van lehetőség az emelt szintű kötelező érettségi előkészítő mellett két középszintű előkészítőt is választani.
- Az érettségi előkészítők (más néven: fakultációk v. faktok) megfelelő számú jelentkező esetén indulnak egy adott évfolyamon, de összevont fakultációra is van lehetőség a 11-12. évfolyamosok számára, illetve, ha a tantárgy jellege megengedi, akkor az emelt szintű és a középszintű érettségi előkészítőt is össze lehet vonni.
- A tanulónak – indokolt esetben – egy-egy alkalommal joga van fakultációs jelentkezésén módosítani úgy, hogy a felvenni kívánt emelt szintű fakultáció anyagából különbözeti vizsgát tesz. Középszintű érettségi előkészítő felvételekor nincs szükség különbözeti vizsgára.
- Tantárgyi sikertelenség esetén a szaktanár javaslatára az igazgató kezdeményezheti és engedélyezheti a fakultációváltást, melyet a diákkal és a szülőkkel való konzultáció alapján, a pályaválasztási célok megvalósításának érdekében a tanév során is végre lehet hajtani.
- Fakultációváltás miatti belső különbözeti vizsgán a tanulónak legalább 60%-os eredményt kell elérnie ahhoz, hogy az új választott emelt szintű fakultáción részt vehessen.

- Az emelt és középszintű érettségire való felkészítés lehetőségét minden tantárgyból biztosítja iskolánk amennyiben a jelentkezők létszáma eléri a minimumot. A minimum létszám a tantárgyfelosztás függvénye és tanévenként kerül meghatározásra, de az érettségi előkészítők meghirdetésénél az intézményvezetés felméri a tanulói igényeket és lehetőség szerint azoknak megfelelően hirdeti meg a képzéseket.
- A tanulók minden év április 15-ig az iskola által szerkesztett elektronikus jelentkezési lapon jelzik választásukat.
- A jelentkezések alapján a csoportok indításáról az intézményvezető dönt.
- A fakultációs csoport tanárának személyéről az érettségi előkészítő-csoport meghirdetése előtt dönt az intézményvezető.
- A pedagógus személyének megválasztására azon fakultációk esetén van lehetőség, amelyeknél az adott évfolyamon, azonos programmal több csoport is indul.
- A belső vizsgáknál (7.1) szabályozott módon egyes emelt szintű érettségi előkészítőn való részvétel belső felvételihez kötött. Amennyiben a felvételi követelményeknek a tanuló nem felel meg, köteles másik emelt vagy közép szintű fakultációt választani a kínálatból.

4. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1 Csoportbontás a 7-8. osztályban

A 7-8. évfolyamon az alábbi tantárgyak esetén alkalmazunk osztályon belüli csoportbontást: matematika, idegen nyelv, informatika/digitális kultúra és (magyar nyelv, ha a tanárok kötelező óraszámát megengedi). Ezen túl 2023-tól a B jelű osztályban 7-10 évfolyamon csoportbontásban tanítjuk a biológiát, a kémiát, a fizikát és a történelmet is.

Általános célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására. A csoportbontást órarendi okokból az angol nyelvi orientációjú osztályok 7-8. évfolyamán az angol csoportbeosztás szerint határozzuk meg, ami pedig az év eleji szintfelmérő alapján történik. A B jelű osztályban

a csoportbontás a választott képzési program függvénye és a választott programot megváltoztatni a 10. évfolyam végéig nem lehet.

4.2 Csoportbontás a 9-10. évfolyamon

9-10. évfolyamon csoportbontásban tanulják a diákok az alábbi tantárgyakat: matematika, idegen nyelv, digitális kultúra. Matematikából és digitális kultúrából a csoportbontás továbbra is osztálykeretben történik, de idegen nyelvből szintfelmérő alapján igyekszünk homogén csoportokat létrehozni évfolyamonként legalább ötöt az A2-C1-es szintek között.

A 2023-tól felmenő rendszerben bevezetendő képzési programban a programnak megfelelő csoportbontások továbbra is megmaradnak, hogy a nyolcadik év végére elért tudástöbbletre lehessen építeni 9-10. évfolyamokon is.

4.3 Csoportbontás a 11-12. évfolyamon

A 11-12. évfolyamon az érettségi előkészítők biztosítják a kiscsoportos tanulási formát. Ezen túl marad csoportbontásban az első idegen nyelv, a matematika és a digitális kultúra. Az érettségi előtti utolsó két évben a matematikát igyekszünk homogén csoportokban tanítani, az osztály szintű csoportbontást az évfolyam szintű csoportbontás váltja fel.

Az egyes tanévekben alkalmazott csoportbontásról az igazgató dönt a törvényi előírásokat, tantestület személyi kapacitását, a csoportlétszámok racionalizálását és a finanszírozási lehetőségeket egyaránt figyelembe véve.

5. A NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK

Az iskolai szakköröket és a nem kötelező foglalkozásokat a szaktanárok szeptemberben hirdetik meg a kötelező óraszámuk terhére és legkésőbb október elsejétől indulnak általában heti rendszerességgel. Vannak olyan foglalkozások, amelyek tömbösítve (pl. olvasókör) havonta 3-4 óra időtartamban is megvalósulhatnak.

- Az iskolai szakkörök heti óraszámának és meghirdetési körének a meghatározása a szaktanárok joga, és az oktatási és nevelési célok függvénye.
- Egy tanuló tetszőleges számú szakkörnek lehet tagja, amennyiben ezek időben összeegyeztethetőek.

- A szakköri csoportok megfelelő számú jelentkezés esetén jönnek létre. A tanulóktól elvárjuk, hogy az általuk választott szakkört év végéig látogassák.
- A szakkörök indítását az azt vezető pedagógus kezdeményezi a diákok körében miután a szakkör indításának szándékáról az igazgatóságot tájékoztatta és a szakkör tematikáját elkészítette. A szakkörökről is haladási naplót kell vezetni az elektronikus felületen.
- A jelentkezések alapján a szakkör beindításáról az igazgató dönt.

6. A TANKÖNYVVÁLASZTÁS ELVEI

- Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg, amelyekről részletes információ a tantárgyak helyi tantervében található.
- A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
  - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában a hosszú távú alkalmazásra és az egymásra épülésre törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
  - Az iskola a tankönyvrendelésnél arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt, tartós könyvet szerezzen be az iskolai könyvtár számára.
- Figyelünk külön is arra, hogy a kiválasztott tankönyv feleljen meg a korszerű

tudományosság és az olvasmányosság, tanulhatóság kettős követelményének és a könyv technikai kivitelezését, az esztétikai (tipográfia, grafikai szerkesztés, színdinamika), egészségügyi (betűméret, könyvsúly, könyvméret, nyomdafesték) követelményeknek való megfelelést is figyelembe vesszük.

7. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

7.1 A kulcskompetenciák fejlesztése

Iskolánk kiemelten fontosnak tartja, hogy a tanulók elsajátítsák a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. Az ún. kulcskompetenciák egyformán fontosak, mivel a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban mindegyik szükséges. Sok kompetencia azonban részben fedt egymást, mivel az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Ezért a kulcskompetenciák kialakulása nem tantárgyhoz kötött, de még műveltségterülethez sem. Számos fejlesztési terület van, amely az összes kompetencia kialakulásához hozzájárul. Ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, az észszerű kockázatvállalás, a döntéshozatal és az érzelmek kezelése. A kulcskompetenciák kialakulásának segítségét minden pedagógustól elvárjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulóknak feladott kérdések, problémák és feladatok életszerűek legyenek és a kulcskompetenciák kialakulását segítsék.

- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- Digitális kompetenciák
- A tanulás kompetenciái
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság

kompetenciái

7.1.1 Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását és a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Az idegen nyelvi kommunikáció nem más, mint az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban idegen nyelven. Az idegen nyelvi kommunikációban tükröződik az egyén életkora, kulturális meghatározottsága, szociális kompetenciája, érzelmi intelligenciája és kognitív képessége is.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és

változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, az olvasott szöveg megértését és a szövegalkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Az idegen nyelv tanulása során az egyénnek meg kell tanulnia a segédeszközök megfelelő használatát, amely képessé teszi az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is, valamint arra, hogy az iskolában elért idegen nyelvi kommunikációs szintjét megtartsa, illetve növelje.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

7.1.2 Matematikai, gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak kialakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek kialakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok) valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alapműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon, és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

7.1.3 Digitális kompetenciák

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikációs és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IKT (digitális információközlő technológiák) szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat - szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás, információkezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) - a szabadidő, az információmegosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IKT interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

7.1.4 A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát.

Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való , saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd a tanulás iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

7.1.5 Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját és mentális

egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának a megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empátikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

A szociális kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában szerepelnek, s ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken - a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig - hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális színűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való

tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti.

7.1.6 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újjátásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

7.1.7 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a

mozgóképet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Ide tartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

7.2 Kiemelt fejlesztési feladatok

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait. A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra meghatározó fokmérője. Az itt kiemelt nevelési célokat a tanítási órák keretein belül is és az iskolai élet más területein (csendes napok, iskolai ünnepek, kirándulások, versenyek) is igyekszünk a tanulók felé közvetíteni.

7.2.1 A lelki nevelés

A Dóczy Gimnázium lelki nevelésének célja, hogy tanulói az Isten Igéjével rendszeresen élő, imádkozó tagjai legyenek egyházunknak. Ezt a célt csak úgy érhetjük el, ha az egész iskolát meghatározza az evangéliumi keresztyén légkör. Ebből fakad a tanárok személyes példaadásának fontossága, amellyel órán és órán kívül is nevelik, formálják diákjainkat, esetleg életre szóló hatásokat adva nekik.

Iskolánk pedagógusai tisztában vannak azzal, hogy Isten Igéjében az evangélium és a törvény egységet képez, és a diákok különböző életkorában, különböző arányban van jelen a nevelési

folyamatban. A bibliai ismeretek és a keresztyén élet etikájának összehangolása a hétköznapi kihívásaival, életkori konfliktusok és az oktatás- nevelés során megjelenő feszültségek kezelése, önismeret-fejlesztés, alkalmazkodási készség növelése és a nyílt, tudatos kommunikáció támogatása történik a lelkészekkel, a lelki gondozóval (mentálhigiénés szakemberrel), tanárokkal és az osztályfőnökökkel történő egyéni lelki beszélgetések és/vagy csoportos foglalkozások során. Ezzel is elősegítve a lelkileg egészségesebb, érett és önálló döntésekre képes keresztyén személyiség kibontakozását.

A lelki nevelés elveinek megvalósítására csak olyan nevelők képesek, akik önmagukra nézve tudatosan is érvényesnek tekintik a Református Közoktatási Törvényben foglaltakat. Az ott nem szabályozott kérdésekben az iskola nevelőtestülete az Országos Református Tanáregyesület „Etikai Kódex”-ét tekinti mértékadónak.

iskolánk véglegesített (határozatlan időre alkalmazott) tanárai és nevelői a tanévnyitó ünnepség keretében fogadalmat tesznek, hogy az iskola nevelési elveivel, szemléletével egyetértenek, s azokat gyakorlatban megvalósítani igyekeznek. A Református Közoktatási Törvény értelmében megfogalmazott Nyilatkozat aláírásával az iskola valamennyi pedagógusa vállalja a törvény betartását és szellemiségének képviselőjét napi munkájában és életében.

7.2.2 Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen életkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokon való megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, és az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakulása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre és elősegíti helytállásukat a munka világában. A pedagógusok olyan fegyelmzési és értékelési módokat, kommunikációs, és konfliktus- és stresszkezelő technikákat alkalmaznak, amelyek elősegítik a Dóczy Gimnázium erkölcsi

nevelési céljait.

7.2.3 Énkép, önismeret és a társas kultúra fejlesztés

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás - tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Az önismeret továbbá a társas kapcsolati kultúra alapja. Társas kapcsolataik fejlesztése érdekében a tanulóknak képessé kell válniuk érzelmeik hiteles kifejezésére, az empátiára, valamint egymás kölcsönös elfogadására és ezzel végső soron képessé válnak szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására.

7.2.4 Családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. Az iskolának tehát kiemelt feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése, támogatása, segítése. A családi életre nevelés segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párcapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életük során felmerülő konfliktusok kezeléséről, illetve őszintén foglalkozik a szexuális kultúra kérdéseivel és segít abban, hogy e téren is önálló keresztyén döntést legyenek

képesek hozni.

7.2.5 Hon- és népismeret, nemzeti öntudat és hazafias nevelés

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit, hagyományait. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, megismerik a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajtátsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek! Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit!

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. Az új köznevelési törvény is ösztönzi a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre.

A tanórákon kívül a magyarságtudat és hazaszeretet erősödését szolgálják az iskolai ünnepek. Törekszünk arra, hogy az ünnepek közösségi élményt adjanak, úgy, hogy az egész iskola tanulóifjúsága együtt ünnepeljen, egy-egy osztály cselekvő részvételével, a korosztálynak megfelelő forma választásával személyesen átélhetővé váljon a nemzethez, a történelmi múlthoz való viszony.

7.2.6 Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Keresztyéni szemléletüket fel nem adva váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Iskolánk és tanulóink törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. Lehetőséget adnak erre azok a pályázatok, amelyekben az iskola folyamatosan részt vesz, hogy biztosítsa az iskola diákjai számára más európai országok iskoláinak meglátogatását, illetve külföldi diákok vendégül látását.

7.2.7 Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának, és nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, a kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. A Magyarország köznevelési rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári létehez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket.

Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges rész-képességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás - és tanulószervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja. A diákönkormányzat működésére úgy tekintünk, mint ami az állampolgári szerep gyakorlásának lehetősége. Komolyan vesszük a diákok kezdeményezéseit és teret engedünk a megvalósításuknak.

7.2.8 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdálkodás és a pénzvilágra vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgó szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét. Tudják mérlegelni gazdasági döntéseik közvetett és közvetlen következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi értékek összefüggéseit, egymásrataltságát. Ennek érdekében biztosítjuk a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal és adózással kapcsolatos minimális ismeretek elsajátítását. Nem utolsó sorban a pénzügyi nevelés részeként adakozásra neveljük a tanulókat. Iskolánkban az iskolai istentiszteletek perselyadományaiból ifjúsági gyülekezeti pénztárat működtetünk, amelyből az egyház pénzügyi szabályainak megfelelően rászoruló diákokat és a közösség céljait támogatjuk.

7.2.9 Fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt. A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg

azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjük fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

7.2.10 Önkéntességre, másokért való felelősségvállalásra nevelés

Az önkéntességre nevelés célja, hogy kialakuljon a tanulóknál a hátrányos helyzetű, idős vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és annak felelős ellátása), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos állampolgári létezéshez. Törekszünk arra, hogy az önkéntes munka során diákjaink megérezzék a bibliai igazságot, miszerint „aki más felüdít, maga is felüdül”. Az iskolai közösségi szolgálat szervezésekor igyekszünk sok, különböző profilú szervezettel keret megállapodást kötni, hogy megfelelő választási lehetőséget biztosítsunk a kötelező közösségi szolgálatban való részvételhez.

7.2.11 Médiatudatosságra való nevelés

Cél, hogy a tanulók a globális, médiával átszőtt nyilvánosság tudatos szereplőivé váljanak, azaz értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét is. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása, amely felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értékelt és tudatos megszervezésére. Tantervi szinten a tanulók a Mozgóképek és médiaismeret tantárgy keretében megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

7.2.12 Pályaorientáció

Iskolánk – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet nyújt a munka világáról és az oda vezető továbbtanulási lehetőségekről. Ennek érdekében biztosítjuk,

hogy a tanulók részt vegyenek az egyetemek nyílt napjain, illetve rendszeresen és szervezett formában bemutatkozási lehetőséget adunk az egyetemeknek, hogy az iskola épületében bemutassák képzési kínálatukat. Osztályfőnöki órákon a diákokkal, illetve szükség esetén fogadóórákon a szülőkkel együtt megbeszéljük, hogy milyen reális célokat érdemes kitűzni és milyen erőfeszítéseket kell megtenni a célok eléréséhez. A pályaaorientációba külső szakértő is bevonható, ha arra igény jelentkezik.

7.2.13. A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magába: az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív munka; az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés,

témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadtér” is. A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, az összehasonlítás, az általánosítás és a konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért, a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjáért az iskola igazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

8. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

8.1 A mindennapos testnevelés, testmozgás

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 27. § (11) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik a mindennapos testnevelésről.

„Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki

DRK Dóczy Gimnáziuma a törvényi rendelkezést az alábbiak szerint alkalmazza:

Minden tanuló számára hetente öt napra öt testnevelés óra az órarendbe van beépítve, amelyből legalább három minden osztály számára osztálykeretben van megtartva. 11-12. évfolyamon heti két testnevelés óra az érettségi előkészítők időpontját figyelembe véve egyénileg van beosztva vegyes csoportokban. Heti két testnevelés óráról kérhetik felmentésüket azok a tanulók, akik versenyengedéllyel rendelkeznek. A felmentést az intézmény igazgatója adja határozatban egy tanévre abban az esetben, ha az órarendben a testnevelés óra az első vagy utolsó tanórára esik egy vagy mindkét napon.

8.2 A tanulók fizikai állapotának mérése

Magyarországon a jelenlegi jogszabályok alapján évente kötelező a tanulók fizikai állapotának, edzettségének vizsgálata, amely magát a fitsségi tesztek végrehajtását és értékelését jelenti. Az országos szinten egységes módszerrel és mérőeszközökkel megvalósított fitsségi felmérést iskolánkban elvégezzük a jogszabályban rögzített időszakban. A NETFIT tesztrendszer beépült az iskola pedagógiai programjába és a helyi tantervébe, valamint a pedagógusok tanmenetébe is.

Az intézmény által rögzített fitsségi próbák eredményei lehetőséget teremtenek:

- a diákok egyéni fizikai fitsségének megállapítására, értékelésére és nyomon követésére;
- a diákok egyéni fizikai fitsségével kapcsolatos tájékoztatásra a szülők irányába online környezetben;
- tanulói csoportok, illetve osztályok és évfolyamok fizikai fitsségének

minősítésére, nyomon követésére;

- a fizikai fitsségi állapottal kapcsolatos következtetések intézményi szintű levonására;
- országos szintű állapot megítélésre.

Mérés az iskolában:

A „NETFIT” tesztrendszer méri, értékeli és minősíti a törvény által előírt, adatszolgáltatási kötelezettséget jelentő, egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket, testösszetételt és tápláltsági profilt.

NETFIT:

I. Testösszetétel és tápláltsági profil mérése

I/1. A testmagasság mérése I/2. A testtömeg mérése I/3. A testtömegindex

II. Aerob fitsségi profil

II/1. Aerob kapacitás becslése – állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)

III. Vázizomzat fitsségi profil

III/1. A hasizom erő-állóképességének mérése – az ütemezett hasizom teszt

III/2. A törzsfeszítő izomzat ereje – a törzsemelés teszt

III/3. A felsőtest izomereje, erő-állóképessége – ütemezett fekvőtámasz teszt

III/4. A kéz szorítóerejének mérése

III/5. A láb robbanékony ereje – helyből távolugrás teszt

IV. Hajlékonysági profil

IV/1. A térdhajlító izmok nyújthatósága – a hajlékonysági teszt

9. ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK

A kötelező érettségi tárgyakból az alapórákon való részvétel elegendő a középszintű érettségi vizsgára való felkészítéshez. Ha azonban valamelyik diák úgy érzi, hogy segítségre van szüksége, akkor jelentkezhet középszintű érettségi előkészítőre. Közép szintű érettségi előkészítőt a szabadon tervezhető, illetve a kötött célú órakeret terhére heti két órában a következő tantárgyakból indítunk megfelelő létszámú jelentkező esetén. (A megfelelő létszám

meghatározása az adott év tantárgyfelosztásától és a szabad tanári kapacitástól is függ.)

magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, földrajz, biológia, digitális kultúra, református hittan, idegen nyelvek (különösen a 2. idegen nyelvek), testnevelés, vizuális kultúra, ének zene.

Emelt szintű felkészítést a szabadon tervezhető, illetve a kötött célú órakeret terhére a következő tárgyakból indítunk heti négy órában, ha van elég érdeklődő:

- magyar nyelv és irodalom;
- matematika;
- történelem;
- I. idegen nyelvek (angol, német);
- biológia;
- kémia;
- fizika;
- földrajz;
- digitális kultúra;
- testnevelés

A csoportok csak kellő számú jelentkező esetén indulnak, melyet az adott tanévben az iskola vezetősége határoz meg.

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) – vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

Középszinten az iskolában tanított és helyi tantervvel rendelkező tantárgyat választhatja a vizsgázó vizsgatárgynak.

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,

- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv,
- kötelezően választandó vizsgatárgyak a tantárgyi kínálatból.

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat a hatályban lévő jogszabályok szerint állítjuk össze:

10. A TANANYAG ELSAJÁTÍTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

Az ismeretek ellenőrzése történhet szóban, írásban vagy gyakorlatban.

10.1 Az írásbeli ellenőrzés

Az érettségi vizsgán a diákoknak tudásukról írásban is számot kell adniuk, éppen ezért fontos, hogy az írásbeli ellenőrzéssel már erre is készítjük őket.

Az ellenőrzések típusa, gyakorisága tantárgy és sokszor tananyag specifikus.

Az írásbeli munkák kijavítására a tanárnak 11 munkanap áll rendelkezésére. Ha a határidőn túl kapják meg a diákok a dolgozataikat, lehetőségük van az érdemjegy ismerete után dönteni, kérik-e az adott osztályzatot. Ha a diák lemond a jegyéről, a tanár pótló dolgozat írását kérheti.

Addig a diák nem írhat új témazáró dolgozatot, amíg az előzőbe betekintést nem nyert, érdemjegyét nem ismeri.

Egy nap maximum egy témazárót, összesen két bejelentett dolgozatot írhat egy osztály. Írásbeli felelet akár minden órán íratható.

Az írásbeli ellenőrzésnek korlátja lehet, ha a diák huzamosabb ideig hiányzott. Ebben az esetben méltányosságból biztosítani lehet számára a dolgozat pótlásának a lehetőségét, de nem kötelező amennyiben a diáknak van időarányosan elég jegye.

10.2 Az írásbeli ellenőrzés típusai

Írásbeli felelet

Célja a folyamatos haladáshoz szükséges óráról órára való készülés ellenőrzése.

Nem szükséges előre bejelenteni, érintheti az egész osztályt és csak néhány tanulót is. Az előző

óra anyagát érintheti. Összefoglaló, és gyakorló órák esetében az előzőleg kijelölt ismeretek ellenőrzését tartalmazza.

Érdemjegye a szóbeli ellenőrzésével egyenértékűen egyszeresen számít az év végi értékelésben.

Dolgozat

Célja az adott témakör több anyagából megszerzett ismeretek ellenőrzése.

Egy tanórával előre be kell jelenteni, az egész osztályt érinti. Részösszefoglalásnál az előre kijelölt ismeretanyagot kéri számon. Hiányzás esetén a pedagógus eldöntheti, hogy szükséges-e pótolni a dolgozatot vagy nem. Elegendő időarányos osztályzat esetén nem szükséges pótolni a dolgozatokat. A dolgozat érdemjegye az év végi értékelésnél egyszeresen számít. A kieső dolgozat jegyét szóbeli vagy írásbeli felelettel is lehet pótolni.

Témazáró dolgozat

Célja az adott témakör tananyagának összefüggéseinek 45 perc, vagy ha a tantárgy és tananyag ezt indokolja, kétszer 45 perc alatti ellenőrzése. A témazáró dolgozatokat a tanmenetbe be kell tervezni, tanév elején tájékoztatni kell a diákokat, hogy hány témazáró dolgozatot fognak a tanév (félév) során írni.

Egy héttel korábban be kell jelenteni, és összefoglaló és/vagy gyakorló órának kell megelőznie.

Érdemjegye meghatározó az év végi értékelésnél, kétszeres súllyal számít. A szülő számára megtekinthető fogadóórán, vagy szülői értekezleten.

A témazáró dolgozatok pótlásának idejéről a szaktanár dönt a tanulóval egyeztetve, ami közvetlenül a hiányzás után, de lehet a félév vagy tanév végén is különösen akkor, ha egy tanuló a tanév során kettőnél több témazáró dolgozatot nem írt meg önhibájából vagy önhibáján kívül. Ilyen esetben a szaktanár a tanulóval egyeztetve összevonhatja a két elmaradt dolgozat tananyagát, azonban az összevont témazáró jegye is kétszeres súllyal számít.

10.3 A Szóbeli ellenőrzés

Minden tantárgyból törekszünk az ismeretek szóbeli ellenőrzésére is, ezzel is fejlesztve diákjaink kommunikációs készségét. Speciális formája lehet a szóbeli ellenőrzésnek egy-egy témából vállalt előadás/prezentáció, vagy beszámoló tartása. A szóbeli feleletek jegyei egyszeresen kerülnek beszámításra az év végi osztályzatnál.

A szóbeli ellenőrzés formája a belső vizsgák szóbeli része.

A diáknak lehetősége van jelezni tanárának, ha a tanulásában akadályoztatva volt, jelentést a szaktanár az indokok alapján mérlegelve fogadja el, vagy utasítja vissza. Ha elfogadja, jelezni kell a tanulónak a pótlás határidejét.

10.4 Értékelés

Az értékelés általános elvei:

- fontos, hogy a célok és követelmények rendszerét ismerjék a diákok,
- az értékelésnek folyamatosnak kell lennie,
- az értékelésnek segítő szándékúnak kell lennie,
- az értékeléssel ösztönözni kell a tanulót az egyre jobb teljesítményre.

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg.

Az értékelést az adott tárgyat tanító pedagógus végzi. Az értékelésnél figyelembe kell vennie az adott tanuló képességeit, egyéni haladási ütemét.

Formái:

- személyes, szóbeli értékelés folyamatosan (érdemjegy nélkül),
- órai munka értékelése (akár érdemjeggyel is),
- érdemjegy - felelet, írásbeli ellenőrzés esetén,
- házi feladat, otthoni projektmunka értékelése (akár érdemjeggyel is),
- magatartás-szorgalom értékelés,
- tanuló értékelése tantestület előtt
- tanulócsoporthoz tartozó értékelése szülői értekezleten,
- digitális naplóba bejegyzett értékelés.

Érdemjegy:

Iskolánkban minden tantárgyból érdemjeggyel értékeljük a tanulók teljesítményét. A szaktanárok saját értékelési elveket alkalmaznak, amit év elején ismertetnek a tanulókkal.

Az osztályzatra vonatkozó általános szabályok:

- lehetőleg szülessen minden hónapban érdemjegy: október 15-ig, november 30-

ig, január 15-ig, március 1-ig, április 15-ig, május 31-ig;

- egy tárgyból a heti óraszám és plusz egy jegy szükséges a lezáráshoz;
- valamennyi megszerzett jegy az adott hét utolsó napjáig kerüljön be a digitális naplóba;
- a választott érettségi előkészítő és az alapórás tárgy jegye együttesen érvényes;
- a félévi és az év végi jegy megállapításakor a szaktanárnak lehetősége van a számtani átlagtól való eltérésre (javuló, romló tendencia esetén);
- a tanév utolsó két hetében a pedagógusnak lehetőséget kell adnia a tanulóknak a javításra;

11. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

11.1 Elvek

Otthoni felkészülés, gyakorlás szükséges ahhoz, hogy a tanórán szerzett ismeretek elmélyüljenek, bizonyos készségek fejlődjenek, ezért szükség van a házi feladatra. A feladatok mennyisége, típusa függ az adott tantárgytól, tananyagtól, és a diákok életkori sajátosságaitól is. A kiadott feladatnak az előzetes tudásra kell épülnie, a megtanított tananyag alapján megoldhatónak kell lennie, és törekedni kell az egyenletes terhelésre. Fontos, hogy a házi feladatokat ellenőrizzük, értékeljük, ha szükséges, javíttassuk ki a diákokkal. Hétfégre, iskolai szünetre nem adunk több házi feladatot, mint egyik óráról a másikra.

Lehetnek speciális feladatok, projektmunkák, melyek elkészítéséhez több idő biztosítására van szükség. Ilyen esetben az adott szaktanárral megbeszélte határidő a mérvadó.

11.2 Korlátok

A házi feladat mennyisége, akár írásbeli, akár szóbeli, nem haladhatja meg a tanítási órán elvégezhető tananyagot.

Az óráról órára történő feladat-kijelöléskor figyelembe kell venni a diákok internetelési, számítógép-használati lehetőségét, a könyvtár állományának mennyiségi határait.

12. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK

12.1 A tanulók magatartásának értékelése

Példás magatartású az a tanuló, aki:

- betartja az iskolai házirendet;
- az önként vállalt és rábízott feladatokat elvégzi;
- kulturált magatartást tanúsít iskolán belül és kívül is;
- nincs fegyelmi büntetése;
- nincs igazolatlan órája.

Jó magatartású az a tanuló, aki:

- az iskolai házirendet betartja;
- a rábízott feladatokat elvégzi;
- legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetője van;
- maximum 2 igazolatlan órája van.

Változó magatartású az a tanuló, aki:

- gyakran megszegi a házirendet;
- igazgatói intője van;
- több, mint 2 igazolatlan órája van.

12.2 A tanulók szorgalmának értékelése

Példás szorgalmú az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő egyenletes teljesítményt nyújt;
- többletfeladatokat vállal és azokat megbízhatóan elvégzi;
- valamelyik tárgyból kiváló eredményt ér el.

Jó szorgalmú az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes teljesítményt nyújt;
- órákon való aktivitása, munkához való viszonya a tőle elvárható szint alatt marad;
- többletfeladatot önként nem vállal;
- valamelyest rontott tanulmányi átlageredményén.

Változó szorgalmú az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó;
- tanulmányi átlaga legalább 4 tizedet romlott;
- félévi és év végi osztályzata egy tantárgyból elégtelen.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki:

- a követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- feladatait sorozatosan nem végzi el;
- félévi vagy év végi osztályzata több tantárgyból elégtelen

13. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette.

Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.

Annak feltétele, hogy a tanuló magasabb évfolyamon folytathassa tanulmányait, minden tárgyból a tanév végéig (augusztus 31.) megszerzett elégséges vagy annál jobb osztályzat. Az

elégtelen osztályzatot a tanuló javítóvizsgán javíthatja elégséges vagy annál jobb osztályzatra. Betegség vagy egyéb ok miatti mulasztás esetében a tanuló osztályozó vizsgát tehet.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt különbözeti vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

14. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. A szociális hátrányokkal küzdő családokból érkező gyerekek egyéni gondviselést, bánásmódot, felzárkóztatást igényelnek. A szociális hátrány, lemaradás nem akadályozhatja a gyermek fejlődését, sikeres munkavégzését. Ezért a hátránykompenzáció minden pedagógus feladata.

Mint köznevelési feladatokat ellátó és egyidejűleg a Magyarországi Református Egyház kebelébe tartozó nevelési intézmény, természetesnek tartjuk, hogy részévé váljunk egy olyan befogadó iskolarendszernek, amelyben a különböző háttérrel rendelkező gyermekek, illetve fiatalok egy csoportban, egy közösségen belül nevelődnek. Erre a fenntartó által kiadott Esélyegyenlőségi program is kötelez bennünket. Tevékenységünkkel olyan pedagógiai környezet kialakításán fáradozunk, amelyen belül az iskola és a pedagógus a tőle telhető legnagyobb mértékben alkalmazkodik a tanulók körében tapasztalható szociális és kulturális háttérbeli, képességbeli és tanulási szükségletekben megnyilvánuló sokféleséghez.

Együttes fejlesztésükkel törekszünk enyhíteni a szelekciós mechanizmusok érvényesülését és lehetővé tenni a különböző társadalmi háttérű és nevelési igényű tanulók eredményes oktatását, nevelését, hozzájárulni a társadalom differenciálódásából adódó előítéletek csökkentéséhez, saját körünkön belüli megszüntetéséhez. Ennek érdekében fontosnak tartjuk, hogy intézményünk alapfeladatainak eleget tegyen, és mint intézmény hatékonyan működjön.

Ennek érdekében:

- Mindenki számára méltányos és egészséges tanulókörnyezetet alakítunk ki.
- Támogató és elfogadó keresztyén közösségbe integrálunk minden diákot.
- Biztosítjuk a heti öt tanóra testedzést, mozgást, sportolást.

- A tanítási órákon megteremtjük a tanulók életkori képességeinek megfelelő és adottságaikat kihasználó differenciált munkavégzés feltételeit.
- Igyekszünk tapasztalatot és élményszerzést segítő módszereket alkalmazni.
- Törekszünk a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésére.
- Segítjük az önálló tanulás képességének és a tanuláshoz való pozitív attitűdnek a kialakulását
- A színvonalas oktatáshoz egyenlő hozzáférési esélyt igyekszünk teremteni a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók számára azáltal is, hogy az iskolai osztályközösségen belül esetlegesen meginduló kirekesztési tendenciákat, folyamatokat észrevételezzük és kezeljük.
- Megfelelő információkkal, egyéni beszélgetésekkel segítjük a fiatalok továbbtanulását, pályaválasztását.
- Több tantárgyat osztott csoportban tanítunk, megteremtve ezzel az eltérő ütemű előrehaladás és az intenzív egyéni munka feltételeit.
- A hátrányos helyzetű gyermekek szabadidős tevékenységét és tanulmányi előmenetelét folyamatosan figyelemmel kísérik az osztályfőnökök.
- Amennyiben a szociálisan hátrányos helyzet beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségeket eredményez, a pedagógusok, az ifjúságvédelmi felelős és a szülő együttműködésnek kialakítására törekszünk a segítségnyújtás érdekében.
  - Az iskolában segítséget nyújtunk a szabadidő hasznos eltöltéséhez.
  - Ha a rendelkezésre álló eszközökkel nem tudjuk visszaszorítani a tanulókat veszélyeztető hatásokat, segítséget kérünk a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményektől. Hosszú távon igyekszünk feltárni a - bár csekély számú lemorzsolódás iskolán belüli és azon kívüli okait, és kompenzációs technikákat kimunkálni.

15. A FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS ISMERETEK

15.1 A fogyasztóvédelmi oktatás célja

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot és a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

15.2 A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt magában hordoz.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- környezettudatos fogyasztás,
- kritikus fogyasztói magatartás,

- a fogyasztói jogok érvényesítése.

A tanulóknak tudniuk kell, hogy fogyasztóként joguk van az alapvető szükségleteik kielégítéséhez, a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz, a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között, a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez, a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez, és az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

15.3 A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban

A fogyasztási szokások a családban alakulnak ki, így az otthonról hozott hatások a legélénkebbek. Ezért elengedhetetlen a szoros együttműködés a szülők és az iskola között. Az iskola azonban segíthet abban, hogy a gyerekek tudatosan éljék meg és objektíven ítélik meg családjuk fogyasztási szokásait, és ami jó azt megtartva, felnőtt korukra tudatos vásárlókká fejlődjenek. Az osztályfőnöki órák tematikus óráin kívül az egyes tantárgyaknál is szót ejtünk a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tudnivalókról.

- matematika: kamatos kamat számítása, banki számítások;
- fizika: mérés (víz-, villany-, gázfogyasztás mérése);
- magyar: reklámszövegek elemzése; a különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja lehet a fogyasztás és annak hatása;
- biológia: egészséges táplálkozás;
- kémia: élelmiszerbiztonság és a mindennapok kémiája;
- informatika/ digitális kultúra: internetes fogyasztás veszélyei; az internet egyes kommunikációs szolgáltatásainak használata; vásárlás, banki átutalás az interneten; adatvédelem, és informatikai biztonság; az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése;
- mozgókép- és médiaismeret: reklámfilmek elemzése hittan: a fogyasztói társadalom kritikája;
- vizuális kultúra: reklámplakátok elemzése; a fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása;
- földrajz: a fogyasztói kultúra fejlődése; tudatos, kritikus fogyasztói

magatartás; az életmód és a fogyasztási szokások alakulása; vásárlási, fogyasztási szokásaink; a család gazdálkodása;

- történelem: az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

15.4 A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák: interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól; adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés kooperatív munkában; problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel; viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése); érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekvényesítés).

16. A TÁRSADALMI BŰNMEGELŐZÉSSEL, AZ ÁLDOZATTÁ VÁLÁSSAL, AZ ERŐSZAKMENTES KONFLIKTUSKEZELÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ ISMERETEK

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

16.1 A bűnmegelőzés és konfliktuskezelés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.
- A véleménykülönbségek tiszteletére való nevelés.
- Az együttműködésen alapuló konfliktusmegoldás alapelveinek ismertetése.

- Az asszertív érdekérvényesítés elősegítése.
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése, alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása.
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

16.2 A bűnmegelőzés és konfliktuskezelés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiénia, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével,
- Erőszakmentes kommunikáció gyakorlása; én-üzenetek begyakorlása,
- Személyiségfejlesztés,
- Közösségfejlesztés.

AZ INTÉZMÉNY KÜLSŐ KAPCSOLATAI

1. KAPCSOLAT A FENNTARTÓVAL ÉS AZ EGYHÁZI SZERVEKKEL

- A Tiszántúli Református Egyházkerületnek mint fenntartó testületnek az intézményt érintő tanácskozásain a Gimnázium igazgatója - tanácskozási joggal - minden esetben részt vehet.
- Az Igazgatótanács ülésein az intézmény igazgatója és két pedagógus (intézményi lelkész és tantestületi megbízott) szavazati joggal jelen vannak.
- Az Egyházkerületi Tanügyi Hivatal, illetve annak vezetője, a Tanügyi főtanácsos napi munkakapcsolatban van az intézménnyel, illetve annak vezetőivel.

- Az Egyházkerület 5/2000. 12.07. KGY határozatával elfogadott majd a 19/2003.12.11. KGY határozattal módosított Szabályrendeletében előírt beszámolási, illetve jelentési kötelezettségének az intézmény határidőre, pontosan eleget tesz.
- A Gimnázium vezetője az IT ülésein rendszeresen, és szükség szerint soron kívül tájékoztatja a fenntartó testület elnökségét az iskola ügyeiről, eredményeiről, problémáiról.
- Az iskola egészét érintő, működését veszélyeztető eseményekről vagy problémákról azonnal tájékoztatni kell a fenntartó testület elnökségét.
- Az iskola kiemelt rendezvényeire (évnnyitó, évváró, ballagás, szalagtűző, érettségi vizsga, ünnepek, Matula-napok) meghívást kapnak, illetve azon szerepet vállalnak a fenntartó képviselői.
- Az intézmény működéséről évente egyszer átfogó jelentés készül a fenntartó számára.
- Általános célként és alapelveként megfogalmazhatjuk azt, hogy a fenntartóval folyamatos és tárgyyszerű munkakapcsolatot alakítunk ki, amely a kölcsönös tiszteleten, egymás tájékoztatásán és megbecsülésén alapul.
- A Zsinat Iskolaügyi Osztályával és a Református Pedagógiai Intézettel való kapcsolattartás formáit a Református Közoktatási törvény szabályozza. Ebben a viszonyrendszerben is célunk az, hogy a hivatalos jelentési és adatszolgáltatási kötelezettségen túl minél több személyes és konkrét kapcsolat alakítsunk ki, amely mindkét fél munkáját nagymértékben elősegíti.

2. KAPCSOLATTARTÁS AZ ÖNKORMÁNYZATI, ÁLLAMI SZERVEKSEL

- Az intézmény hivatalos és rendszeres kapcsolatban áll a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatallal, amely a törvényességi felügyeletet gyakorolja.
- A tanulók egészségvédelme érdekében az iskola rendszeres kapcsolatot tart a városi gyermekvédelmi hálózattal, Gyermekjóléti Központtal és szükség esetén a Drogambulanciával.

- Az intézmény fontos feladata, hogy minél szélesebb körben részt vegyen Debrecen város és a megye oktatási, kulturális rendezvényein, fórumain.
- Erőnkhez és lehetőségeinkhez képest részt vállalunk a városi és megyei versenyek, továbbképzések, rendezvények lebonyolításából, megszervezéséből.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy más iskolák tanulói meglátogassák a Dóczy Gimnáziumban található Szabó Magda Emlékszobát.

3. KAPCSOLATTARTÁS A REFORMÁTUS ISKOLÁKKAL

- Intézményünk a református iskolarendszer része, s természetesen vállalja az ezzel járó kötelezettségeket és feladatokat.
- Iskolánk tanulói rendszeresen részt vesznek a református iskolák versenyein, pályázatain. Intézményünk elsősorban a Református Pedagógiai Intézet éves verseny- és rendezvény naptárában szereplő alkalmakon való részvételt támogatja anyagilag és erkölcsileg.
- Intézményünk felvállalja versenyek és továbbképzések évenkénti rendszeres, illetve egy-egy alkalomra szóló megrendezését.
- Anyagilag és erkölcsileg is támogatja a határon túli magyar református iskolákat.
- A többi református intézmény pedagógusaival az Országos Református Tanáregyesület révén is tartja a kapcsolatot.

AZ ISKOLAI BELSŐ SZABÁLYZATOK NYILVÁNOSSÁGA

1. AZ INTÉZMÉNY BELSŐ SZABÁLYZATAI

- a Szervezeti és Működési Szabályzat,
- a Pedagógiai Program,

- a Házirend.

2, A BELSŐ SZABÁLYZATOK ELHELYEZÉSE

- az iskola irattárában,
- az igazgatói irodában,
- a nevelőtestületi szobában,
- az iskola honlapján,
- a KIR információs rendszerében.

3, AZ ISKOLAI SZABÁLYZATOK NYILVÁNOSSÁGA

Az iskolai szabályzatok nyilvánosak, az intézmény munkatársai, a diákok és a szülők az iskola honlapján tekinthetik meg.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Jelen Pedagógiai Program szövegének előzetes felülvizsgálata a 2023/2024-es tanév 2. félévében megtörtént.
2. A Szülői Tanács a Pedagógiai Program módosításáról 2024. augusztus 26-án véleményezte és azzal egyetértett
3. A Pedagógiai Program módosítását a Gimnázium Diákönkormányzata 2024. augusztus 29-én tartott ülésén megtárgyalta, véleményezte, a módosításokkal egyetértett.
4. A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület 2024. augusztus 30-i ülésén megvitatta elfogadta.
5. A módosított Pedagógiai Program a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület jóváhagyása után, 2024. szeptember 1-jén lép hatályba.

Debrecen, 2024. 08. 30.

P.H.

Czapp Katalin

igazgató

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

A fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület képviselőjében a Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma módosított Pedagógiai Programját jóváhagyom.

Debrecen, 2024. augusztus 31.

P.H.

Dr. Fekete Károly

püspök